

SPECIFIČNOSTI FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA I ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ZAKLADA

Lešić, Vedrana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:574029>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**SPECIFIČNOSTI FINANCIJSKOG
IZVJEŠTAVANJA I ANALIZE FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA ZAKLADA**

MENTOR:
mr. Ivana Perica

STUDENT:
Vedrana Lešić

Split, rujan 2018.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1. Definicija problema	3
1.2. Ciljevi rada	3
1.3. Izvori podataka i metode rada	3
1.4. Sadržaj i struktura rada	4
2. OBILJEŽJA POSLOVANJA ZAKLADA	5
2.1. Osnivanje zaklade.....	5
2.2. Upravitelj zaklade.....	9
2.3. Ime zaklade	10
2.4. Imovina zaklade	10
2.5. Statut zaklade.....	10
2.6. Zakladna tijela	11
2.7. Prestanak zaklade.....	12
3. RAČUNOVODSTVENA REGULATIVA ZAKLADA	13
3.1. Računovodstvena načela i računovodstveni poslovi zaklada	13
3.2. Poslovne knjige zaklada	15
3.3. Knjigovodstvene isprave	17
3.4. Popis imovine i obveza	18
4. POKAZATELJI ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA ZAKLADA	19
4.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja	19
4.2. Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija putem pokazatelja.....	20
5. FINACIJSKO IZVJEŠTAVANJE I ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH ZAKLADA U HRVATSKOJ	25
5.1. Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	32

5.1.1.	Horizontalna analiza Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.....	34
5.1.2.	Vertikalna analiza Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.....	36
5.1.3.	Analiza putem finansijskih pokazatelja	39
5.2.	Slagalice – Zaklada za razvoj lokalne zajednice.....	40
5.2.1.	Horizontalna analiza Zaklade Slagalice	41
5.2.2.	Vertikalna analiza Zaklade Slagalice	43
5.2.3.	Analiza putem finansijskih pokazatelja	45
5.3.	Zaklada Adris	46
5.3.1.	Horizontalna analiza Zaklade Adris	47
5.3.2.	Vertikalna analiza Zaklade Adris	50
5.3.3.	Analiza putem finansijskih pokazatelja	52
5.4.	Usporedba rezultata poslovanja zaklada: Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Slagalice – Zaklada za razvoj lokalne zajednice i Zaklada Adris.....	52
6.	ZAKLJUČAK	56
	LITERATURA	58
	POPIS GRAFIKONA, SLIKA I TABLICA	60
	POPIS GRAFIKONA	60
	POPIS SLIKA	60
	POPIS TABLICA.....	60
	SAŽETAK.....	62
	SUMMARY.....	63

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Početna točka analiza poslovanja poduzeća, neprofitne organizacije, ustanove i sl. predstavljaju financijski izvještaji. Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja bilo da se radi o poduzeću, neprofitnoj organizaciji, ustanovi ili sl., a poduzeća, neprofitne organizacije, ustanove i sl. dužne su sastavljati financijske izvještaje.

Zaklada je imovina namijenjena da sama, odnosno prihodima što ih stječe, trajno služi ostvarivanju neke općekorisne ili dobrotvorne svrhe. Zaklade u Republici Hrvatskoj su obveznici primjene Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija kojim je, između ostalog, propisan i način financijskog izvještavanja zaklada,

Predmet ovog završnog rada je analiza specifičnosti financijskog izvještavanja zaklada i analiza podataka iz financijskih izvještaja.

1.2. Ciljevi rada

Cilj rada je prikazati specifičnosti financijskog izvještavanja u neprofitnom sektoru te na temelju analize financijskih izvještaja produbiti razumijevanje i tumačenje financijskih izvještaja zaklada u Hrvatskoj.

1.3. Izvori podataka i metode rada

Podaci korišteni za izradu ovog završnog rada su iz sekundarnih izvora i to iz raznih domaćih i stranih izvora. To su knjige i stručni članci koji se odnose na temu završnog rada te razne publikacije objavljene na internetu.

Prilikom izrade rada korištene su znanstvene metode indukcije i dedukcije, metoda deskripcije i kompilacije. Temeljem analize pojedinačnih činjenica, induktivnom metodom, došlo se do zaključka o općem sudu, odnosno deduktivnom metodom, su se iz općih sudova izveli opći i pojedinačni zaključci. Metoda deskripcije je korištena u radu za opisivanje činjenica, procesa i

predmeta bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja. Prilikom preuzimanja tuđih opažanja, stavova, zaključaka i spoznaja korištena je metoda kompilacije.

1.4.Sadržaj i struktura rada

Završni rad je podijeljen 6 poglavlja.

Prvo, uvodno poglavlje, definira problem, ciljeve rada, daje informaciju o izvorima podataka i metodama rada, te sadržaju i strukturi rada.

Drugo poglavlje donosi definiciju i pravni okvir poslovanja zaklada u Republici Hrvatskoj.

U trećem poglavlju je predstavljena računovodstvena regulativa zaklada u Republici Hrvatskoj.

O pokazateljima analize financijskih izvještaja zaklada govori se u četvrtom poglavlju.

U petom poglavlju je predstavljeno financijsko izvještavanje zaklada te je analizirano poslovanje odabranih zaklada u Republici Hrvatskoj: Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Slagalice – Zaklade za razvoj lokalne zajednice i Zaklade Adris.

Šesto, zaključno poglavlje, sažima temu ovog rada.

2. OBILJEŽJA POSLOVANJA ZAKLADA

Zaklada je imovina namijenjena da sama, odnosno prihodima što ih stječe, trajno služi ostvarivanju neke općekorisne ili dobrotvorne svrhe.¹

U Republici Hrvatskoj je Zakonom o zakladama i fondacijama uređeno osnivanje, ustrojstvo, djelatnost i prestanak zaklada i fondacija, registracija i prestanak predstavništava stranih zaklada, odnosno fondacija te nadzor nad njihovim radom. Svrha je zaklade općekorisna, odnosno dobrotvorna i ako se tiče samo osoba koje pripadaju određenom staležu, pozivu, nacionalnoj, jezičnoj, kulturnoj, znanstvenoj i vjerskoj grupi ili slično, određenom krugu osoba, odnosno osoba koje žive na određenom području ili su obuhvaćene djelatnošću određene udruge, ustanove ili druge pravne osobe.²

Poslove u svezi s osnivanjem i radom zaklada, kao i s drugim pitanjima određenim Zakonom o zakladama i fondacijama, u Republici Hrvatskoj obavlja ministarstvo nadležno za poslove opće uprave. Zaklada je pravna osoba.³

2.1. Osnivanje zaklade

Zakladu može osnovati domaća ili strana fizička ili pravna osoba. Osoba ili osobe koje namjeravaju osnovati zakladu donose akt o osnivanju zaklade kojim određenu imovinu namjenjuju određenoj zakladnoj svrsi. Ukoliko Ministarstvo na temelju akta o osnivanju zaklade, a nakon provedenog postupka utvrdi da su ispunjene zakonske pretpostavke za osnivanje zaklade, donijet će rješenje kojim će dopustiti osnivanje zaklade i odrediti njen upis u zakladni upisnik. Zaklada se smatra osnovanom upisom u zakladni upisnik. Danom upisa u zakladni upisnik zaklada stječe svojstvo pravne osobe. Zaklada može započeti svoju djelatnost tek nakon što Ministarstvo odobri njezin statut.⁴

Primjer Zahtjeva za osnivanje zaklade prikazan je na slici 1.

¹ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fondacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

² Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fondacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

³ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fondacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

⁴ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fondacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

ZAHTEJEV ZA OSNIVANJE ZAKLADE

podnosi

1. Ime i prezime odnosno naziv zakladnika te prebivalište odnosno adresa sjedišta zakladnika

Prilog: 1) Izvadak iz određenog upisnika u koji je upisana pravna osoba, zakladnik.
2) Odluka nadležnog tijela pravne osobe kojom je odlučeno da ta pravna osoba osnuje zakladu

2. Ime zaklade

Prilog: 1) Akt o osnivanju
2) Pravomoćna presuda nadležnog suda ako je akt o osnivanju zaklade pobijen u parnici od nasljednika ili pojedinog zakladnika
3) Izjava osobe ili njenih nasljednika za uporabu imena, ukoliko ime zaklade sadrži ime fizičke ili pravne osobe koja nije zakladnik
4) Izjava o suglasnosti treće osobe ili odluka državnog tijela za registraciju određenog imena zaklade
5) Suglasnost za uporabu riječi „Hrvatska“, te grba i zastave Republike Hrvatske u imenu zaklade
6) Dovolje nadležnog tijela druge države ili međunarodne (međudržavne) organizacije za uporabu i opoznaivanje imena, grba, zastave ili drugih državnih simbola ili službenog znaka za kontrolu i garanciju kvalitete u imenu zaklade

3. Skraćeno ime zaklade

Napomena: skraćeno ime upisuje se samo ako je ono određeno aktom o osnivanju.

4. Sjedište zaklade (mjesto, ulica i broj)

5. Svrha zaklade i krug osoba kojima je zaklada namijenjena

Napomena: opisati svrhu zaklade utvrđenu aktom o osnivanju i naznačiti krug osoba prema kojima se svrha zaklade ostvaruje.

6. Opis osnovne imovine zaklade

Prilog: 1) Dokaz o vlasništvu imovine koju je zakladnik namijenio zakladi
2) Pohoda banke kod koje je položen novčani iznos koji je zakladnik namijenio zakladi.

7. Ime i prezime te adresa upravitelja zaklade

Napomena: podaci o upravitelju zaklade upisuju se samo ako je upravitelj zaklade određen aktom o osnivanju.

8. Ime i prezime te adresa zastupnika odnosno punomoćnika zakladnika

NAPOMENA: zahtjev se podnosi u dva primjerka

(Ime i prezime, potpis podnosioca zahtjeva)

Slika 1: Primjer Zahtjeva za osnivanje zaklade

Izvor: Ministarstvo uprave: Zakladna knjiga [Internet], raspoloživo na: <https://uprava.gov.hr/zakladna-knjiga/829> [14.08.2018.]

Slika 1. prikazuje primjer zahtjeva za osnivanje zaklade u kojem treba biti navedeno tko podnosi zahtjev, koji je naziv i sjedište zaklade, koja je svrha zaklade i tko će biti zakonski zastupnik zaklade.

Predstavništvo strane zaklade se upisuje u Upisnik predstavništava stranih zaklada i fundacija u Republici Hrvatskoj i predstavništvo strane zaklade ne može početi obavljati svoju djelatnost prije upisa u Upisnik predstavništava stranih zaklada i fundacija. Upisnik predstavništava vodi ministarstvo nadležno za poslove opće uprave.⁵

Ukoliko zakladu osniva jedan zakladnik, ona se osniva izjavom o osnivanju zaklade. Međutim, ukoliko zakladu osniva zajednički više osoba, akt o osnivanju se donosi u obliku ugovora i on mora sadržavati:⁶

1. očitovanje volje zakladnika da se određena imovina trajno namjenjuje za osnivanje zaklade,
2. podatke kojima se točno određuje imovina namijenjena zakladnoj svrsi (osnovna imovina), s procjenom zaprisegnutoga sudskog vještaka o njejoj vrijednosti i predvidivim prihodima koje bi ona mogla davati,
3. određenje općekorisne ili dobrotvorne svrhe zaklade.

Akt o osnivanju zaklade mora biti sastavljen u pisanom obliku, a može sadržavati i odredbu o upravitelju zaklade kao i druge odredbe koje mora sadržavati statut zaklade. Ukoliko se zaklada osniva za života zakladnika, potpis zakladnika na takvoj izjavi mora biti sudski ili javnobilježnički ovjeren. Ukoliko se zaklada osniva za slučaj smrti zakladnika, izjava o njenom osnivanju mora biti u obliku izjave posljednje volje (oporuke, legata).⁷

Osnivanje zaklade dopušteno je:⁸

1. ukoliko je akt o osnivanju donesen sukladno odredbama Zakona o zakladama i fundacijama,
2. ako je svrha zaklade općekorisna ili dobrotvorna, te
3. ako je imovina zaklade dostatna za trajno ispunjavanje svrhe zaklade.

⁵ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

⁶ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

⁷ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

⁸ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

Imovina zaklade nije dostatna za trajno ispunjavanje svrhe zaklade ako bi njezini predvidivi prihodi trajno ili za dulje vrijeme omogućavali samo očuvanje te imovine, osobito nekretnina, a ne i ostvarenje neposredne svrhe zaklade.

Osnivanje zaklade nije dopušteno:⁹

1. ako je svrha zaklade nemoguća, pravno ili moralno nedopustiva,
2. ako za osnivanje zaklade ne postoji nikakav razborit razlog ili kad svrha zaklade očito ne bi bila ozbiljna.

Primjer kako treba izgledati odluka o osnivanju prikazan je na slici 2.

Na temelju članka 3. Zakona o zakladama i fondacijama („Narodne novine“, broj 36/95 i 64/01) zakladnik (navesti podatke o osnivaču zaklade – ime i prezime ili naziv pravne osobe, sjedište odnosno prebivalište) dana (navesti datum) donosi

ODLUKU
O OSNIVANJU ZAKLADE – NAVESTI IME

Članak 1. Svrha zaklade je (navesti koju).

Članak 2. Ime Zaklade je: navesti naziv
→ Skraćeno ime Zaklade je: propisati ukoliko ga Zaklada rabi i ako je propisano aktom o osnivanju.
→ Sjedište Zaklade je u Zagrebu.
→ Osnivač Zaklade (navesti podatke o osnivaču Zaklade – ime i prezime ili naziv pravne osobe, sjedište odnosno prebivalište)

Članak 3. Osnovna imovina Zaklade u trenutku njezinog osnivanja sastoji se:
→ (navesti točnu osnovnu imovinu iz akta o osnivanju)
→ Osim imovine navedene u stavku 1. ovog članka sredstva Zaklade prikupljaju se donacijama zakladnika, članova, podupiratelja, djelatnostima Zaklade, priložima domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba te gospodarskim iskoristavanjem imovine sukladno članku 16. Zakona o zakladama i fondacijama.

Članak 4. Zaklada je namijenjena (navesti krug osoba kojima je Zaklada namijenjena)
→ Sredstva Zaklade koristit će se (navesti kako i propisati način na koji se odobrava potpora)

Članak 5. Zakladi mogu pristupiti kao članovi i podupiratelji pravne i fizičke osobe koje prihvati Upravni odbor Zaklade i koje potpisom pristupnice preuzmu pravu i obveze utvrđene aktom o osnivanju, statutom i drugim aktima Zaklade.
→ Članovi podupiratelji se obvezuju da će godišnje doprinositi i do 01. ožujka tekuće godine u korist Zaklade uplatiti.
Npr. a.) pravne osobe knusku protivvrijednost od najmanje 1.000,00 EUR.
b.) fizičke osobe knusku protivvrijednost od najmanje 100,00 EUR.
→ Zaklada svakom podupiratelju dostavlja prigodnu zahvalnicu.

Članak 6. Tijela Zaklade su:
1. Upravni odbor (ili propisati drugi naziv npr. Zakladna uprava).
2. Upravitelj Zaklade.
Tijela Zaklade detaljnije se uređuju statutom Zaklade.

Članak 7. Upravitelj Zaklade je: ime i prezime upravitelja i njegovo prebivalište.

Članak 8. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

ZAKLADNIK
(ime, prezime i vlastoručni potpis)

Slika 2: Primjer Odluke o osnivanju zaklade

Izvor: Ministarstvo uprave: Zakladna knjiga [Internet], raspoloživo na: <https://uprava.gov.hr/zakladna-knjiga/829> [14.08.2018.]

⁹ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fondacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

Kao što je prikazano na slici 2, Odluka o osnivanju zaklade sadrži podatke o svrsi same zaklade, ime, sjedište i osnivača zaklade, imovinu zaklade, namjenu zaklade i način odobravanja potpora iz zaklade, uvjeti prema kojima zakladi mogu pristupiti članovi i podupiratelji zaklade, tijela zaklade te upravitelj zaklade.

O osnivanju zaklade odlučuje Ministarstvo, a ono je dužno donijeti rješenje o osnivanju zaklade u roku od 60 dana od dana predaje urednog zahtjeva za osnivanje zaklade. Rješenje o osnivanju zaklade sadrži: ime i sjedište zaklade, svrhu zaklade s naznakom kruga osoba prema kojima se svrha zaklade ostvaruje, ime i prezime osobe odnosno naziv zakladnog tijela ovlaštenog za zastupanje zaklade te druge podatke predviđene odredbama Zakona o zakladama i fundacijama, kao i odredbu da zaklada ne može sklapati pravne poslove dok nadležno ministarstvo ne odobri njezin statut. Nakon što rješenje o odobrenju osnivanja zaklade postane pravomoćno, Ministarstvo će po službenoj dužnosti izvršiti upis zaklade u zakladni upisnik.¹⁰

2.2. Upravitelj zaklade

Po pravomoćnosti rješenja kojim je dopušteno osnivanje zaklade, Ministarstvo će rješenjem postaviti zakladi upravitelja. Za upravitelja zaklade postaviti će se osoba određena u aktu o osnivanju, osim ako Ministarstvo ne ocijeni da ta osoba ne može obavljati dužnost upravitelja. Upravitelj je zaklade osobito dužan:¹¹

1. preuzeti, odnosno prikupiti zakladnu imovinu, te upravljati i zastupati zakladu, ako poduzimanje određenih radnji ili pravnih poslova u svezi sa zakladom, Zakonom o zakladama i fundacijama, aktom o osnivanju ili rješenjem Ministarstva nije pridržano Ministarstvu. Na ovlasti upravitelja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o ovlastima tijela upravljanja i zastupanja zaklade,
2. predložiti statut zaklade, te
3. predložiti Ministarstvu osobe za prvo postavljanje tijela upravljanja i zastupanja zaklade.

Upravitelj zaklade ima pravo na primjerenu nagradu za svoj rad i na naknadu troškova. Nagrada i naknada troškova isplaćuju se iz sredstava zaklade, o čemu, do postavljanja tijela upravljanja i zastupanja zaklade, odlučuje Ministarstvo, a nakon toga, tijelo upravljanja i zastupanja zaklade.

¹⁰ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

¹¹ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

2.3. Ime zaklade

Ime zaklade određuje zakladnik u aktu o osnivanju. Ukoliko ga nije odredio u aktu o osnivanju, ili se ime ne može prihvatiti, ime zaklade odredit će Ministarstvo u rješenju kojim će dopustiti osnivanje zaklade, uvažavajući pritom, koliko to bude moguće, želje zakladnika. Ime zaklade treba biti takvo da se jasno razlikuje od imena drugih, već registriranih zaklada i u imenu zaklade treba biti navedena riječ „zaklada“.¹²

2.4. Imovina zaklade

Osnovnu imovinu zaklade čini imovina koju je zakladnik namijenio zakladi u aktu o osnivanju, a čija se vrijednost ostvarivanjem zakladne svrhe ne smije umanjivati ili gubiti. Ta imovina postaje imovinom zaklade upisom zaklade u zakladni upisnik.

Imovinu zaklade čini i imovina koju zaklada stekne gospodarskim iskorištavanjem svoje imovine (npr. zakupnina, najamnina, kamate, dividende, prihodi od autorskih prava, patenata, licenci i sl., prihodi od poljodjelskog, šumskog i drugog zemljišta), priložima, donacijama i sl. Zaklada može, radi stjecanja imovine, organizirati određene aktivnosti (dobrotvorne priredbe, prigodnu lutriju, izradu i prodaju prigodnih tiskovina, amblema, znački i sl.).

Imovina zaklade se može nalaziti i u inozemstvu, a novčana sredstva koja čine dio imovine zaklade moraju se unijeti u Republiku Hrvatsku i položiti na račun zaklade.

Imovina zaklade može se koristiti samo za ostvarivanje svrhe zbog koje je zaklada osnovana.¹³

Država primjerenim propisima potiče i olakšava rad zaklada i imovina zaklade, kao i njezini prihodi, uživaju posebne porezne olakšice. Posebnim zakonima uređuju se pitanja o vrsti i visini poreznih olakšica i povlastica za utemeljitelje, darovatelje i korisnike zaklada.¹⁴

2.5. Statut zaklade

Zaklada ima Statut. Statut zaklade mora sadržavati:¹⁵

1. ime i sjedište zaklade,
2. podatke o osnivanju i osnovnoj imovini zaklade,

¹² Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

¹³ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

¹⁴ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

¹⁵ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

3. odredbe o svrsi zaklade, uporabi njezinih prihoda odnosno krugu osoba koje se zakladom potpomažu, te o načinu na koji se odobrava potpora,
4. odredbe o tijelima upravljanja i zastupanja zaklade, te odredbe o postupku za njihovo postavljanje i razrješenje, kao i o odgovornosti za rad njihovih članova,
5. odredbe o donošenju odluka, ako se zakladna tijela sastoje od više osoba, te o objavi tih odluka,
6. odredbe o ovlastima zakladnih tijela, kao i o njihovom pravu na nagradu za posao koji obavljaju, te na naknadu troškova,
7. odredbe o podnošenju izvješća o radu i polaganju računa Ministarstvu uprave i Ministarstvu financija o imovinskom i financijskom stanju zaklade,
8. odredbe o pravnim poslovima za obavljanje kojih je potrebna suglasnost, odnosno naknadno odobrenje Ministarstva,
9. odredbe o prenamjeni preostale imovine u slučaju prestanka zaklade,
10. druge odredbe, u skladu s aktom o osnivanju, odnosno za koje se bude smatralo da su svrsishodne za uspješno uređenje i djelovanje zaklade.

Statut zaklade odobrava Ministarstvo i upravitelj zaklade je dužan u roku od trideset dana od postavljenja za upravitelja podnijeti statut zaklade Ministarstvu na odobrenje.

2.6. Zakladna tijela

Upravitelj zaklade dužan je prigodom predaje statuta na odobrenje Ministarstvu istodobno poimenično predložiti i članove predviđenih zakladnih tijela, uzimajući u obzir osobe navedene u tu svrhu u aktu o osnivanju.

Zakladna tijela i njihove članove postaviti će prvi put Ministarstvo između osoba koje je predložio upravitelj zaklade. Ukoliko osobe koje je predložio upravitelj zaklade ne daju svoju pisanu javno ovjerenu suglasnost za isto ili nisu poslovno sposobne i dostojne povjerenja s obzirom na svoju stručnost, ili ukoliko njihov prethodni rad i vladanje ukazuju da takve osobe ne mogu pripadati osobama kojima su namijenjene koristi zaklade, niti mogu biti službenici Ministarstva i članovi Zakladnog vijeća, u tom slučaju će Ministarstvo naložiti upravitelju zaklade da u roku mjesec dana predloži druge pogodne osobe.

Članovi zakladnih tijela moraju svoju dužnost ispunjavati savjesno, u skladu s odredbama zakona i drugih propisa, statuta i drugih općih akata zaklade. Članovi zakladnih tijela imaju pravo na nagradu, odnosno plaću primjereno radu koji obavljaju u zakladnim tijelima, samo ih

prihoda zaklade, te samo ako je to izričito predviđeno statutom zaklade, te ako je to moguće s obzirom na prihode zaklade.¹⁶

2.7. Prestanak zaklade

Zaklada prestaje:¹⁷

1. ako izgubi imovinu,
2. ako njena imovina prestane biti dostatna za trajno ispunjavanje svrhe zaklade, a nema uvjeta za pretvorbu zaklade u fundaciju, ali se svrha zaklade može postići njenim prestankom i prijenosom zakladne imovine u neku drugu zakladu, koja služi istoj ili sličnoj svrsi, te
3. ako svrha zaklade prestane biti općekorisna ili dobrotvorna ili je njezino ostvarivanje postalo nemoguće, pravno ili moralno nedopušteno, a nije moguća promjena statuta.

O prestanku zaklade odlučuje rješenjem Ministarstvo na prijedlog tijela ovlaštenih za zastupanje zaklade ili po službenoj dužnosti.

U rješenju o prestanku zaklade Ministarstvo će postaviti zakladi povjerenika, koji će odmah preuzeti upravljanje i zastupanje zaklade. Povjerenik zaklade obaviti će primopredaju zakladne imovine, knjiga i drugih isprava od dotadašnjih tijela zaklade, o čemu se sastavljaju posebni zapisnici.

O prestanku zaklade Ministarstvo će objaviti oglas u „Narodnim novinama.“

U rješenju o prestanku zaklade određuje se na koga će se prenijeti preostala zakladna imovina. Prestankom zaklade njena preostala imovina postaje imovina osobe koja je rješenjem o prestanku zaklade određena za preuzimatelja te imovine.

Nad zakladom se može provesti postupak stečaja i likvidacije i na postupak stečaja, odnosno likvidacije zaklada, na odgovarajući se način primjenjuju propisi o stečaju i likvidaciji ustanova.¹⁸

¹⁶ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

¹⁷ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

¹⁸ Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95

3. RAČUNOVODSTVENA REGULATIVA ZAKLADA

Glavni prihod neprofitnih organizacija u Hrvatskoj generira se iz prikupljanja sredstava, odnosno financijskih potpora i njihov rad je često pod nadzorom donatora koji zahtijevaju računovodstvene informacije. Razvoj računovodstvenog sustava neprofitnog sektora u Hrvatskoj je započeo 1994. godine kada je ustrojen kao zaseban sustav i od tada se nastoji uspostaviti sustav koji će udovoljiti svim specifičnostima ovog sektora.¹⁹

Zaklade u Republici Hrvatskoj su obveznici primjene Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Navedenim zakonom uređen je okvir financijskog poslovanja i elementi računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija, i to načela sustava financijskog poslovanja, izrada i izvršavanje financijskih planova, izvještavanje o potrošnji proračunskih sredstava, računovodstvena načela i poslovi, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave, popis imovine i obveza, načela iskazivanja imovine, obveza i vlastitih izvora, te priznavanja prihoda, rashoda, primitaka i izdataka, financijsko izvještavanje, revizija godišnjih financijskih izvještaja, javna objava godišnjih financijskih izvještaja, nadzor nad financijskim poslovanjem i računovodstvom i druga područja koja se odnose na financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.²⁰

3.1. Računovodstvena načela i računovodstveni poslovi zaklada

Računovodstvo propisano Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija temelji se na računovodstvenim načelima:²¹

- načelo točnosti – podrazumijeva pravilno utvrđivanje stvarnih događaja i ostalih relevantnih informacija na temelju kojih se unose podaci u financijske izvještaje,
- načelo istinitosti – poistovjećuje se s načelom vjernog predočavanja prema kojemu, svaka informacija koja proizlazi iz financijskih izvještaja, se mora temeljiti na vjernom iskazivanju poslovnih događaja,

¹⁹ Perica, I., Ramljak, B. (2016): Računovodstveni sustav u funkciji kvalitetnijeg upravljanja neprofitnim sektorom, Second International Scientific-Business Conference Leadership & Management: Integrated Politics of Research and Innovations Limen 2016, Beograd, str. 192.

²⁰ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

²¹ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

- načelo pouzdanosti - informacija u financijskom izvještaju je pouzdana kad u njoj nema značajne pogreške i pristranosti, odnosno kad vjerno odražava ono što predstavlja,
- načelo pojedinačnog iskazivanja pozicija - znači osiguravanje prikazivanja podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Zaklada je dužna prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja zaklade, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva.

Zaklada vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Iznimno, zakonski zastupnik, odnosno upravitelj zaklade, može donijeti Odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela ako je:²²

- vrijednost imovine neprofitne organizacije, odnosno zaklade, na kraju svake od prethodne tri godine uzastopno manja od 230.000 kuna i
- godišnji prihod neprofitne organizacije, odnosno zaklade, u svakoj od prethodne tri godine uzastopno manji od 230.000 kuna.

Zaklada je prve tri godine od osnivanja obvezna voditi dvojno knjigovodstvo. U svom knjigovodstvu obavezna je osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Podaci se u poslovne knjige unose po nastanku poslovnog događaja, a najkasnije u roku primjerenom za sastavljanje financijskih izvještaja. Poslovne knjige, knjigovodstvene isprave i financijski izvještaji vode se, odnosno sastavljaju, na hrvatskom jeziku i izražavaju u valutnoj jedinici koja se primjenjuje u Republici Hrvatskoj. Upravitelj zadruge odgovoran je za ustroj, zakonito poslovanje i vođenje računovodstvenih poslova, a vođenje računovodstvenih poslova može se ugovorom povjeriti i drugoj stručnoj pravnoj ili fizičkoj osobi.²³

²² Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

²³ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

3.2. Poslovne knjige zaklada

Poslovne knjige dvojnog knjigovodstva koje vodi zaklada jesu:²⁴

- dnevnik – poslovna knjiga u koju se unose knjigovodstvene promjene slijedom vremenskog nastanka,
- glavna knjiga – sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih događaja nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Unos podataka u glavnu knjigu se provodi po unaprijed pripremljenom računskom planu. Računskim planom za neprofitne organizacije utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su neprofitne organizacije obvezne knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode i rashode. Računi iz računskog plana su razvrstani na razrede, skupine, podskupine i odjeljke. Odjeljci iz računskog plana se mogu raščlanjivati, prema potrebama, na analitičke i podanalitičke račune. Raščlanjivanje odjeljaka u računskom planu se obavlja po dekadnom sustavu,
- pomoćne knjige – radi se o analitičkim knjigovodstvenim evidencijama poslovnih događaja koji su u glavnoj knjizi iskazani sintetički te o drugim pomoćnim evidencijama o stanju i promjenama imovine i obveza za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Zaklada koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obavezno vodi slijedeće pomoćne knjige:²⁵

1. knjigu dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana),
2. knjigu kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) – po vrsti količini i vrijednosti,
3. knjigu financijske imovine i obveza, i to: potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i dr.), primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima), potraživanja i obveza po osnovi primljenih zajmova i kredita te danih zajmova (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima i obračunatim kamatama),

²⁴ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

²⁵ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

4. knjigu (dnevnik) blagajni (kunska, devizna, porto i druge) i
5. evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila.

Osim navedenih pomoćnih knjiga, neprofitna organizacija (zaklada) vodi i posebne pomoćne evidencije:²⁶

1. evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija,
2. knjigu ulaznih računa,
3. knjigu izlaznih računa te
4. ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama.

Ukoliko upravitelj zaklade donese odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva zaklade, te ukoliko zaklada ispunjava zakonske uvjete za vođenje jednostavnog knjigovodstva, poslovne knjige koje je zaklada dužna voditi u tom slučaju jesu:²⁷

1. knjiga blagajne – sadrži informacije vezane uz gotovinski promet jer se u ovu vrstu poslovnih knjiga unose podaci o gotovinskim uplatama i isplatama,
2. knjiga primitaka i izdataka – obuhvaća informacije o primicima i izdacima koji su nastali na temelju ostvarenih uplata i isplata. Također se u ove poslovne knjige evidentiraju i obračunska plaćanja poslovne godine za koju se vrši upis podataka,
3. knjiga ulaznih računa – evidentiraju se podaci o primljenim računima dobavljača,
4. knjiga izlaznih računa – evidentiraju se podaci o izdanim računima kupcima,
5. popis dugotrajne nefinancijske imovine – sadrži informacije o dugotrajnoj materijalnoj i nematerijalnoj imovini, plemenitim metalima i ostalim pohranjenim vrijednostima te sitnom inventaru.

Poslovne knjige vode se na način da osiguraju ispravnost i kontrolu unesenih podataka, čuvanje i mogućnost korištenja podataka, dobivanje uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja. Poslovne knjige vode se za poslovnu godinu, koja je jednaka kalendarskoj godini. Poslovne knjige se otvaraju na početku poslovne godine ili danom osnivanja, a početna stanja glavne knjige na početku poslovne godine moraju biti ista kao zaključna stanja na kraju prethodne poslovne godine.

Na kraju poslovne godine poslovne knjige se zaključuju.

²⁶ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

²⁷ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

Ukoliko se poslovne knjige vode kao elektronički zapis, glavna knjiga, odnosno knjiga primitaka i izdataka mora se nakon zaključivanja na kraju poslovne godine zaštititi na način da se onemogući izmjena pojedinih ili svih dijelova ili listova glavne knjige, da je glavnu knjigu moguće u svakom trenutku otisnuti na papir te mora biti potpisana elektroničkim potpisom sukladno propisu koji uređuje elektronički potpis.²⁸

Poslovne knjige se čuvaju i to:²⁹

- dnevnik i glavna knjiga – najmanje jedanaest godina,
- pomoćne knjige – najmanje sedam godina,
- knjiga primitaka i izdataka – najmanje jedanaest godina,
- knjiga blagajne, knjiga ulaznih računa, knjiga izlaznih računa i popis dugotrajne nefinancijske imovine – najmanje sedam godina.

Rok čuvanja poslovnih knjiga počinje teći istekom poslovne godine na koju se poslovne knjige odnose.

3.3. Knjigovodstvene isprave

Knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava jest pisani dokument ili elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju. Knjigovodstvenom ispravom smatra se i isprava primljena telekomunikacijskim putem, preslika izvorne isprave ili isprava na elektroničkom zapisu ako je na ispravi navedeno mjesto čuvanja izvorne isprave, odnosno razlog upotrebe preslike i ako ju je potpisao zakonski zastupnik neprofitne organizacije.³⁰

Knjigovodstvene isprave čuvaju se u sljedećim rokovima, ako drugim propisima nije određen dulji rok:³¹

- trajno – obračun plaće, odnosno naknade plaće ili analitička evidencija o plaćama za koje se plaćaju obvezni doprinosi,

²⁸ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

²⁹ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

³⁰ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

³¹ Ib Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

- najmanje jedanaest godina – isprave na temelju kojih su podaci uneseni u dnevnik, glavnu knjigu i knjigu primitaka i izdataka,
- najmanje sedam godina – isprave na temelju kojih su podaci uneseni u pomoćne knjige, izuzev knjige primitaka i izdataka, te knjigu blagajne, knjigu ulaznih računa, knjigu izlaznih računa te popis dugotrajne nefinancijske imovine.

3.4. Popis imovine i obveza

Zaklada, odnosno neprofitna organizacija, je dužna na početku poslovanja popisati imovinu i obveze te navesti njihove pojedinačne vrijednosti u količinama i u novčanom iznosu. Osim toga, dužni su najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Osim navedenog, popis imovine i obveza se provodi u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.³²

Popis imovine i obveza obavlja povjerenstvo za popis koje se osniva sukladno statutu ili drugom najvišem općem aktu neprofitne organizacije, odnosno zaklade. Zakonski zastupnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama.. Nakon završetka popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom zastupniku.³³

Zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz statuta ili drugih najviših općih akata neprofitne organizacije odlučuje o:³⁴

1. nadoknađivanju utvrđenih manjkova,
2. priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova,
3. otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza,
4. rashodovanju imovine,
5. mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

³² Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

³³ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

³⁴ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

4. POKAZATELJI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ZAKLADA

Horizontalna analiza se primjenjuje kod procjene trenda u poslovnim knjigama tijekom više godina. Vertikalna analiza podrazumijeva postupak koji raščlanjuje podatke iz financijskih izvještaja i na taj način omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. Financijski pokazatelji se koriste za analizu financijskih izvještaja, a u nastavku rada će biti predstavljeni navedeni postupci analize.

4.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Kao što je uvodno navedeno, horizontalna analiza se primjenjuje kod procjene trenda u poslovnim knjigama tijekom više godina. Njome se nastoji sagledati tendencija i dinamika promjene pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Na osnovi sagledavanja tih promjena prosuđuje se koliko je uspješno i sigurno poslovanje promatranog poduzeća ili neprofitne organizacije.³⁵

Vertikalna analiza podrazumijeva postupak koji raščlanjuje podatke iz financijskih izvještaja i na taj način omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. Horizontalna analiza je usmjerena na razmatranje tendencija i dinamike promjena pojedinih pozicija financijskih izvještaja tijekom razdoblja, a vertikalna analiza usmjerena je na razmatranje strukture financijskih izvještaja.³⁶

Horizontalna analiza uspoređuje financijske izvještaje tijekom različitih vremenskih razdoblja na način da se jedno vremensko razdoblje odabere za bazu usporedbe i s njim se uspoređuju ostala vremenska razdoblja i analizira apsolutno ili relativno povećanje ili smanjenje određene pozicije financijskog izvještaja. Horizontalnom analizom dolazi se do informacija je li određena promjena povoljna ili nije te se nastoji procijeniti kako će se promjena pozicije financijskog izvještaja dalje kretati. Bitno je naglasiti da je za što potpuniju analizu financijskih izvještaja neprofitne organizacije putem horizontalne analize potrebno sagledati što dulje vremensko razdoblje.³⁷

³⁵ Belak V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF plus, Zagreb, str. 122.

³⁶ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 129.

³⁷ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 129.

Za provođenje vertikalne analize određena pozicija financijskog izvještaja (najčešće ukupna imovina ili ukupne obveze i vlastiti izvori ili ukupni prihodi), izjednači se sa 100 i svaka pojedina pozicija izračunava se kao postotak od odabrane pozicije, primjerice kod bilance se udio pojedine pozicije računa kao postotak od ukupne imovine (aktiva) ili kao postotak od ukupnih obveza i vlastitih izvora (pasiva).³⁸

4.2. Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija putem pokazatelja

Financijski pokazatelji se koriste za analizu financijskih izvještaja, a povezivanjem stavki iz jednog ili više izvještaja, odnosno knjigovodstvenih i tržišnih podataka, analiza putem pokazatelja omogućuje vrednovanje financijskog položaja i razmatranje poslovanja poduzeća ili neprofitne organizacije.

Analiza financijskih izvještaja putem pokazatelja uključuje prikupljanje podataka iz financijskih izvještaja bitnih za izračunavanje pokazatelja prikladnih za neprofitne organizacije, usporedbu pokazatelja s prethodnim razdobljima, ciljanim veličinama ili drugim neprofitnim organizacijama. Analiza putem pokazatelja pomaže u procjeni cjelokupnog financijskog stanja neprofitne organizacije, ukazuje na dijelove koji su štetni ili uspješni za poslovanje. Pokazatelji analize neprofitnih organizacija daju odgovore na pitanja: podržavaju li financijski resursi djelovanje neprofitne organizacije, jesu li izvori financiranja održivi, odnosno koliko su pouzdani, povećava li neprofitna organizacija svoje prihode i stvara li „dodanu vrijednost“.³⁹

Najčešći pokazatelji analize neprofitnih organizacija grupiranih po izvještaju iz kojeg se prikupljaju podaci za računanje su prikazani u tablici 1.

Tablica 1: Pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz Izvještaja o prihodima i rashodima

Pokazatelj	Način izračuna
Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda	Najveći izvor prihoda (vrsta) / Ukupan prihod

³⁸ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 129.

³⁹ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 130.

Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna	Donacije, potpore i subvencije iz državnog proračuna / Ukupan prihod
Koeficijent zarađenih prihoda	Ukupan zarađeni prihod / Ukupan prihod
Koeficijent prihoda od donacija	Prihodi od donacija / Ukupni prihod
Koeficijent samodostatnosti	Ukupan zarađeni prihod / Ukupni rashodi
Odnos prihoda	Vrsta prihoda / Ukupan prihod
Pokazatelj uštede	Razlika prihoda i rashoda / Ukupni rashodi
Pokazatelj troškova osoblja	Ukupne plaće, porezi, doprinosi i naknade za radnike / Ukupni rashodi

Izvor: Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 130.

Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda pokazuje na koju se vrstu prihoda najviše oslanja pojedina neprofitna organizacija i ukoliko se promatra kroz vremensko razdoblje pokazuje potencijalni rizik smanjenja najvećeg izvora prihoda.⁴⁰

Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna ukazuje u kojoj se mjeri organizacija oslanja na sredstva iz državnog proračuna. Ovaj pokazatelj ukazuje i na stupanj samostalnosti neprofitne organizacije.⁴¹

Koeficijent zarađenih prihoda pokazuje koliki je udio zarađenih prihoda u ukupnim prihodima. Što je pokazatelj veći, to neprofitna organizacija ima veću autonomiju i fleksibilnija je u raspodjeli prihoda.⁴²

Koeficijent prihoda od donacija pokazuje koliko neprofitna organizacija ovisi o donatorima. Smatra se da je poželjna vrijednost ovog koeficijenta $>10\%$.⁴³

Koeficijent samodostatnosti pokazuje koliko je udio rashoda pokriven ukupno zarađenim prihodima. Ukoliko je vrijednost pokazatelja 1, neprofitna organizacija ne ovisi o prihodima od donacija i ostalim potporama.⁴⁴

Odnos prihoda analizira sedam različitih vrsta prihoda (prihodi od prodaje roba i pružanja usluga, prihodi po posebnim propisima, prihodi od imovine, prihodi od donacija, ostali prihodi

⁴⁰ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 130.

⁴¹ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

⁴² Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

⁴³ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

⁴⁴ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

i prihodi od povezanih neprofitnih organizacija) kako bi se utvrdio udio odnosno doprinos svakog od tih prihoda u ukupnim prihodima neprofitne organizacije.⁴⁵

Pokazatelj uštede ukazuje povećava li neprofitna organizacija svoje vlastite izvore. Ukoliko je pokazatelj >1 , neprofitna organizacija povećava svoje vlastite izvore. Vrijednost ovog pokazatelja ima tendenciju biti relativno malena za sve dobrotvorne organizacije.⁴⁶

Pokazatelj troškova osoblja je koristan za praćenje troškova osoblja iz godine u godinu. Pokazuje udio rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima.⁴⁷

U tablici 2 su prikazani pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz Balance.

Tablica 2: Pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz Balance

Pokazatelj	Način izračuna
Koeficijent zaduženosti	Prosječne ukupne obveze / Prosječna ukupna imovina
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina / Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac, utrživi vrijednosni papiri i potraživanja / Kratkoročne obveze
Povrat vlastitih izvora (rentabilnost vlastitih izvora)	Promjena vlastitih izvora / Ukupni vlastiti izvori
Rast neto imovine	(Ukupna neto imovina tekuće godine – Ukupna neto imovina prethodne godine) / Ukupna neto imovina prethodne godine

Izvor: Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

Koeficijent zaduženosti mjeri udio prosječnih ukupnih obveza u prosječnoj ukupnoj imovini, odnosno pokazuje koliko se ukupna imovina financira iz obveza. Poželjna vrijednost pokazatelja je <1 .⁴⁸

Koeficijent tekuće likvidnosti je mjera sposobnosti neprofitne organizacije da plati svoje obveze na vrijeme. Općenito prihvatljiv trenutni omjer je 2 do 1.⁴⁹

⁴⁵ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

⁴⁶ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

⁴⁷ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

⁴⁸ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 132.

⁴⁹ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 132.

Koeficijent ubrzane likvidnosti ukazuje na sposobnost neprofitne organizacije da brzo unovčivom imovinom podmiri svoje kratkoročne obveze. Njegova vrijednost bi trebala biti 1 ili >1 , što bi značilo da neprofitna organizacija ima brzo unovčive imovine minimalno koliko i kratkoročnih obveza i da može održavati normalnu likvidnost.⁵⁰

Povrat vlastitih izvora mjeri sposobnost neprofitne organizacije da stvori dodanu vrijednost, odnosno koliko neprofitna organizacija ostvari povrata u odnosu na ukupne vlastite izvore. Što je pokazatelj veći, neprofitna organizacija će u kraćem roku ostvariti povrat na vlastite izvore.⁵¹

Rast neto imovine pokazuje trend povećanja ili smanjenja neto imovine. Neto imovina predstavlja razliku ukupne imovine i ukupnih obveza. Poželjna vrijednost je $>+5\%$. Trend smanjenja ukazuje na buduće probleme.⁵²

U tablici 3 su prikazani pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz Izvještaja o prihodima i rashodima i Balance.

Tablica 3: Pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz Izvještaja o prihodima i rashodima i Balance

Pokazatelj	Način izračuna
Interval obrane	Novac, utrživi vrijednosni papiri i potraživanja / Prosječni mjesečni rashodi
Povrat na aktivu	Višak prihoda / Ukupna imovina

Izvor: Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 132.

Interval obrane pokazuje koliko mjeseci neprofitna organizacija može djelovati ukoliko nije primila dodatna sredstva. Referentna vrijednost je >90 dana.⁵³

⁵⁰ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 132.

⁵¹ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 131.

⁵² Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 132.

⁵³ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 133.

Povrat na aktivu pokazuje koliko prihoda ostvaruje svaka jedinica imovine. Ovaj pokazatelj može biti koristan u procjeni novih projekata.⁵⁴

U tablici 4 su prikazani pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz internih izvještaja.

Tablica 4: Pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz internih izvještaja

Pokazatelj	Način izračuna
Starost potraživanja	Potraživanja od kupaca >90 dana / Ukupna potraživanja
Kašnjenje plaćanja dobavljačima	Obveze prema dobavljačima >90 dana / Ukupne obveze
Koeficijent rashoda projekta	Rashodi projekta / Ukupni rashodi

Izvor: Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 133.

Starost potraživanja ukazuje na probleme potencijalnih naplata potraživanja. Vrijednost pokazatelja je bolja što je pokazatelj niži. Kašnjenje plaćanja dobavljačima ukazuje da neprofitna organizacija ima poteškoće s novčanim tijekom i potencijalne financijske probleme.⁵⁵

Koeficijent rashoda projekta pokazuje koji postotak od korištenih sredstava neprofitna organizacija koristi za pružanje usluga projekta. Na žalost, ova izjava je često netočna jer se dobivaju sredstva s odredbama da se sredstva troše isključivo za usluge projekta. Vrijednost ovog pokazatelja bi trebala biti >75%.⁵⁶

⁵⁴ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 133.

⁵⁵ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 133.

⁵⁶ Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 133.

5. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH ZAKLADA U HRVATSKOJ

Kao i kod trgovačkih društava koja posluju na tržištu sa ciljem ostvarivanja dobiti, i neprofitne organizacije, kao što su zaklade, su dužne sastavljati financijske izvještaje koji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Sve veća proračunska ograničenja i spremnost države da u svoje projekte uključi subjekte privatnog sektora – poduzetnike i iskoristi njihova stečena znanja, utjecala je na početak procesa uvođenja tržišnih kriterija ponašanja i mjerenja učinkovitosti i u javni i neprofitni sektor.⁵⁷

Neprofitna organizacija sastavlja i podnosi financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njezinih organizacijskih dijelova. Neprofitna organizacija koja tijekom poslovne godine nije imala poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama ima podatke o imovini i obvezama, dužna je u roku propisanom za predaju godišnjih financijskih izvještaja Ministarstvu financija dostaviti izjavu o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu. Financijski izvještaji neprofitne organizacije, u ovom slučaju zaklade, koja vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, jesu izvještaj o stanju i strukturi te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda. Financijski izvještaji neprofitne organizacije, odnosno zaklade, koje vodi knjigovodstvo po načelu jednostavnog knjigovodstva, jesu godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima.⁵⁸

Financijski izvještaji sastavljaju se za razdoblja u tijeku poslovne godine i za poslovnu godinu. Financijski izvještaji za razdoblja u tijeku poslovne godine čuvaju se do predaje financijskih izvještaja za isto razdoblje sljedeće godine, a godišnji financijski izvještaji čuvaju se trajno i u izvorniku. Ministar financija pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija propisuje oblik i sadržaj financijskih izvještaja i izjave o neaktivnosti, razdoblja za koja se izvještaji sastavljaju, te obvezu i rokove podnošenja.

⁵⁷ Roje, G., Vašiček, D. (2012): Financijsko izvještavanje i financijsko upravljanje neprofitnim organizacijama – osvrt na djelatnost sporta, *Riznica* 10/2012, Zagreb, str. 22.

⁵⁸ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121

Prema uputama za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine, Ministarstvo financija je, između ostalog, naložilo:⁵⁹

- neprofitna organizacija za 2017. godinu predaje financijske izvještaje prema knjigovodstvu koje je naznačeno u Registru neprofitnih organizacija,
- godišnji financijski izvještaj u sustavu dvojnog knjigovodstva predaje:
 - neprofitna organizacija obveznica vođenja dvojnog knjigovodstva, uključujući i neprofitnu organizaciju od čijeg je osnivanja prošlo tri ili manje godina,
 - neprofitna organizacija koja udovoljava uvjetima za vođenje jednostavnog knjigovodstva, ali se odlučila za vođenje dvojnog knjigovodstva,
- godišnji financijski izvještaj u sustavu dvojnog knjigovodstva sastoji se od:
 - bilance,
 - izvještaja o prihodima i rashodima,
 - bilješki,

Primjer obrasca bilance i izvještaja o prihodima i rashodima prikazan je na slikama 3 i 4.

⁵⁹ Ministarstvo financija: Uputa za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. [Internet], raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Upute%20za%20neprofitne%20I-XII%202017.pdf> [17.08.2018.]

Vrsta posla: 708

Obrazac
BIL-NPF**BILANCA**

Stanje na dan: 00.01.1900.

Naziv obveznika: _____

Poštanski broj: _____

Mjesto: _____

Adresa sjedišta: _____

Račun (IBAN): _____

RNO broj: _____

Šifra djelatnosti: _____

Matični broj: _____

Šifra grada/općine: _____

OIB: _____

Oznaka razdoblja: 2017-12

Šifra županije: _____

Verzija Excel datoteke: 5.0.7.

Iznosi u kunama bez ilipa

Račun iz rač. plana	OPIS	AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6
IMOVINA					
	IMOVINA (AOP 002+074)	001	0	0	--
0	Nefinancijska imovina (AOP 003+018+047+061+066+084)	002	0	0	--
01	Neproizvedena dugotrajna imovina (AOP 004+008-017)	003	0	0	--
011	Materijalna imovina – prirodna bogatstva (AOP 005 do 007)	004	0	0	--
0111	Zemljišta	005			--
0112	Rudna bogatstva	006			--
0113	Ostala prirodna materijalna imovina	007			--
012	Nematerijalna imovina (AOP 009 do 016)	008	0	0	--
0121	Patenti	009			--
0122	Koncesije	010			--
0123	Licence	011			--
0124	Ostala prava	012			--
0125	Goodwill	013			--
0126	Osnivački izdaci	014			--
0127	Izdaci za razvoj	015			--
0128	Ostala nematerijalna imovina	016			--
019	Ispravak vrijednosti neproizvedene dugotrajne imovine	017			--
02	Proizvedena dugotrajna imovina (AOP 018+023+031+034+038+042-048)	018	0	0	--
021	Građevinski objekti (AOP 020 do 022)	019	0	0	--
0211	Stambeni objekti	020			--
0212	Poslovni objekti	021			--
0213	Ostali građevinski objekti	022			--
022	Postrojenja i oprema (AOP 024 do 030)	023	0	0	--
0221	Upravljačka oprema i namještaj	024			--

Slika 3: Obrazac bilance za zaklade

Izvor: Ministarstvo financija: Financijsko izvještavanje [Internet], raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/hr/financijsko-izvjestavanje> [17.08.2018.]

Slika 4: Obrazac izvještaja o prihodima i rashodima za zaklade

Vrsta posla: 700

Obrazac: FN-005-MPF

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA

za razdoblje: 01.01.1900. do 01.01.1900.

Naziv obveznika: _____

Politenki broj: _____ Mjesto: _____

Adresa sjedišta: _____

Račun (IBAN): _____ RIBID broj: _____

Šifra djelatnosti: _____ Matični broj: _____

Šifra gradskopline: _____ OIB: _____

Oznaka razdoblja: 2017-12

Šifra društva: _____

(broj i u konama bez ipa)

Verzija: Posao izdavanje: 002

Redni broj	Opis	ACR	Odnos prema prethodnoj godini		Iznos (HRK)
			I	II	
PRIBITCI					
01	Prihodi (ACR 002+005+006+011+028+030+031)	001			-
01	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga (ACR 002+004)	002			-
0111	Prihodi od prodaje roba	003			-
0112	Prihodi od pružanja usluga	004			-
02	Prihodi od članarina i članakih doprinosa (ACR 005+007)	005			-
0211	Članarina	006			-
0212	Članakih doprinosa	007			-
03	Prihodi po posebnim propisima (ACR 008+010)	008			-
0311	Prihodi po posebnim propisima iz proračuna	009			-
0312	Prihodi po posebnim propisima iz ostalih izvora	010			-
04	Prihodi od imovine (ACR 013+021)	011			-
041	Prihodi od financijske imovine (ACR 013 do 020)	012			-
0411	Prihodi od kamata na dnevne trajmove	013			-
0412	Prihodi od kamata po vrijednosnim papirima	014			-
0413	Kamata na oročena sredstva i depozite po vidjenju	015			-
0414	Prihodi od različitih kamata	016			-
0415	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	017			-
0416	Prihodi od dividendi	018			-
0417	Prihodi od ostalih financijskih sredstava, kamata i ostalih financijskih sredstava po posebnim propisima	019			-
0418	Čisti prihodi od financijske imovine	020			-
042	Prihodi od nefinancijske imovine (ACR 021+023)	021			-
0421	Prihodi od zakupina i najamnine imovine	022			-
0422	Čisti prihodi od nefinancijske imovine	023			-
05	Prihodi od donacija (ACR 025+026 do 031)	024			-
051	Prihodi od donacija iz proračuna (ACR 025+027)	025			-
0511	Prihodi od donacija iz državnog proračuna	026			-
0512	Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	027			-
052	Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	028			-
053	Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	029			-
054	Prihodi od građana i kućanstava	030			-
055	Čisti prihodi od donacija	031			-
06	Čisti prihodi (ACR 033+036+037)	032			-
061	Prihodi od naknade štete i refundacije (ACR 033+035)	033			-
0611	Prihodi od naknade štete	034			-
0612	Prihodi od refundacije	035			-
062	Prihodi od prodaje dugotrajne imovine	036			-
063	Čisti nepomenuti prihodi (ACR 038 do 040)	037			-
0631	Opis obveza	038			-
0632	Naplaćena otpluena potraživanja	039			-
0633	Čisti nepomenuti prihodi	040			-
07	Prihodi od povjerenih neprofitnih organizacija (ACR 042+043)	041			-
0711	Tekući prihodi od povjerenih neprofitnih organizacija	042			-
0712	Kapitalni prihodi od povjerenih neprofitnih organizacija	043			-
RASHODI					
01	RASHODI (ACR 045+057+058+059+110+115+120)	044			-
01	Rashodi za radnike (ACR 046+051+052)	045			-
011	Plaće (ACR 047 do 050)	046			-
0111	Plaće za redovan rad	047			-
0112	Plaće u nastavi	048			-

Izvor: Ministarstvo financija: Financijsko izvještavanje [Internet], raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/hr/financijsko-izvjestavanje> [17.08.2018.]

Neprofitna organizacija, koja se nakon proteka prve tri godine od osnivanja, odlučila za vođenje jednostavnog knjigovodstva, sastavlja slijedeće financijske izvještaje:

- o godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima (prikazan na slici 5),
- o bilješke

Vrsta pošta: 710

Obrazac
G-PRIZ-NPF

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ O PRIMICIMA I IZDACIMA

- ne popunjava se za odabrano razdoblje -

Naziv obveznika: _____
 Poštanski broj: _____ Mjesto: _____
 Adresa sjedišta: _____
 Račun (IBAN): _____ RNO broj: _____
 Šta djelatnost: _____ Matični broj: _____
 Šta grad/općina: _____ OIB: _____
 Oznaka razdoblja: _____
 Šta županije: _____

Verzija: Final izdanje: 3.8.3. Izrazi u kvadrantima bez znakova

Red. Br.	OPIS	AOP	Odnos prema prethodnoj poslovnoj godini	Odnos prema tekućoj poslovnoj godini	Iznos (BGN)
1	2	3	4	5	6
I. PRIMICI					
1.	Primici od prodaje roba i pružanja usluga	001			--
2.	Primici od članarina i članških doprinosa	002			--
3.	Primici iz javnih izvora na temelju posebnih zakona	003			--
4.	Primici od donacija (AOP 005 do 010)	004			--
4.1.	iz državnog proračuna	005			--
4.2.	iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	006			--
4.3.	od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	007			--
4.4.	od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	008			--
4.5.	od građana i kućanstava	009			--
4.6.	iz ostalih izvora	010			--
5.	Primici od kamata i ostale financijske imovine	011			--
6.	Primici od zakupa, iznajmljivanja i ostale nefinancijske imovine	012			--
7.	Primici od prodaje dugotrajne imovine	013			--
8.	Ostali primici (od naknade štete, refundacija i sl.)	014			--
	PRIMICI UKUPNO (AOP 001 do 004 + 011 do 014)	015			--
II. IZDACI					
1.	Izdaci za radnike (AOP 017 + 018)	016			--
1.1.	Plaće (bruto)	017			--
1.2.	Doprinosi na plaću	018			--
2.	Izdaci za naknade troškova radnicima (skladbeno putovanje, prijevoz, stručno	019			--
3.	Izdaci za naknade volonterima	020			--
4.	Izdaci za naknade ostalim osobama iz van radnog odnosa (skladbeni puti ostalo)	021			--
5.	Izdaci za usluge (pošta, telefon, najamnine, komunalne, računalne, intelektualne usluge i sl.)	022			--
6.	Izdaci za materijal i energiju (uredski materijal, sirovine, energija, slični inventar i auto gume)	023			--
7.	Izdaci za kamate i usluge platnog prometa	024			--
8.	Izdaci za dane donacije	025			--
9.	Izdaci za nabavu dugotrajne imovine	026			--
10.	Ostali izdaci (neprocentacija, članarina, kotracija, premije osiguranja i sl.)	027			--
	IZDACI UKUPNO (AOP 016 + 019 do 027)	028			--
III.	VEŠTANJE O PROMJENAMA TOKOM POSLOVNE GODINE (AOP 015-028)	029			--
IV.	VEŠTANJE O PROMJENAMA - POREZENJE IZ PRETHODNE POSLOVNE GODINE	030			--
Red. Br.	DODATNI PODACI	AOP	Iznos na kraju prethodne godine	Iznos na kraju tekućeg razdoblja	Iznos (BGN)
1.	Stanje novčanih sredstava na računu	031			--
2.	Stanje novčanih sredstava u blagajni	032			--
3.	Stanje oročenih sredstava	033			--
4.	Obveze po neplaćenim računima	034			--
5.	Pozadivanja za nenaplaćene račune	035			--
6.	Primik ostanak iz sredstava Europske unije	036			--
7.	Prosječan broj zaposlenih	037			--
8.	Broj volontera	038			--
9.	Broj sati voloniranja	039			--
	Kontrolni iznos (AOP 031 do 039)	040			--

Potpis zakonskog zastupnika

Slika 5: Obrazac izvještaja o primicima i izdacima zaklade

Izvor: Ministarstvo financija: Financijsko izvještavanje [Internet], raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/hr/financijsko-izvjestavanje> [17.08.2018.]

Financijski izvještaji neprofitne organizacije koja je u prethodnoj godini imala ukupan prihod od tri do uključivo deset milijuna kuna podliježu revizijskom uvidu koji se obavlja sukladno revizijskim propisima. Financijski izvještaji neprofitne organizacije koja je u prethodnoj godini imala ukupan prihod iznad deset milijuna kuna podliježu reviziji koja se obavlja sukladno revizijskim propisima.⁶⁰

Neprofitne organizacije dužne su do 30. lipnja tekuće godine objaviti na svojim mrežnim stranicama revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja, odnosno o uvidu u financijske izvještaje za prethodnu godinu. Godišnji financijski izvještaji neprofitne organizacije javno se objavljuju putem Registra neprofitnih organizacija. Neprofitna organizacija čiji su godišnji financijski izvještaji javno objavljeni putem Registra neprofitnih organizacija nije dužna dostavljati iste na zahtjev.⁶¹

Ministarstvo financija obavlja nadzor financijskog poslovanja, računovodstvenih poslova i predaje financijskih izvještaja neprofitne organizacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te drugih posebnih propisa. Financijski nadzor neprofitne organizacije obavlja se na slijedeći način:⁶²

- izravnim nadzorom kod subjekta nadzora,
- analizom poslovne dokumentacije, propisa i općih akata u skladu s kojima subjekt nadzora posluje,
- pregledom poslovnih prostorija, zgrada, predmeta, robe i drugih stvari u skladu sa svrhom financijskog nadzora,
- praćenjem, prikupljanjem i provjerom knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i financijskih izvještaja (analiza financijskih izvještaja),
- provjerom sustava kojeg subjekt nadzora primjenjuje za obradu podataka u vezi računovodstvenih poslova.

Imovina, obveze i vlastiti izvori određuju financijski položaj neprofitne organizacije. Imovina jesu resursi koje neprofitna organizacija kontrolira kao rezultat prošlih događaja i od kojih se

⁶⁰ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121.

⁶¹ Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121.

⁶² Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121.

očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti. Obveze jesu neizmirena dugovanja proizašla iz prošlih događaja, za čiju namiru se očekuje odljev resursa. Imovina se klasificira po svojoj vrsti, trajnosti i funkciji u obavljanju djelatnosti. Obveze se klasificiraju prema namjeni i ročnosti. Imovina i obveze iskazuju se po računovodstvenom načelu nastanka događaja. Vlastiti izvori jesu ostatak vrijednosti imovine nakon odbitka svih obveza. Tuđa imovina prati se u izvanbilančnoj evidenciji.⁶³

Imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti. Dugotrajna imovina je financijska i nefinancijska imovina čiji je vijek upotrebe duži od jedne godine i koja duže od jedne godine zadržava isti pojavni oblik. Prihodi i rashodi priznaju se uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja. Prihod je povećanje ekonomskih koristi ili uslužnog potencijala tijekom izvještajnog razdoblja u obliku pritjecanja imovine bez istodobnog povećanja obveza ili smanjenja obveza bez istodobnog odljeva imovine. Rashod je umanjenje ekonomskih koristi ili uslužnog potencijala u obliku smanjenja imovine ili povećanja obveza bez istodobnog povećanja financijske imovine.⁶⁴

Dakle, Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisuje da su financijski izvještaji neprofitne organizacije koja vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, izvještaj o stanju i strukturi te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda. Financijski izvještaji neprofitne organizacije, koje vodi knjigovodstvo po načelu jednostavnog knjigovodstva, jesu godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima. Prema Zakonu o računovodstvu, temeljni financijski izvještaji profitnih organizacija su izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje.

U nastavku rada bit će analizirano poslovanje odabranih zaklada u Republici Hrvatskoj.

U ovom trenutku u Hrvatskoj je registrirano 231 zaklada (od kojih je preko 60% zaklada u Gradu Zagrebu) prema županijama kako slijedi:⁶⁵

⁶³ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121.

⁶⁴ Narodne novine (2014.) .): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121.

⁶⁵ Ministarstvo uprave: Zakladna knjiga [Internet], raspoloživo na: <http://www.appluprava.hr/RegistarZaklada/faces/WEB-INF/pages/searchForm.jsp> [04.09.2018.]

- Bjelovarsko-bilogorska županija: 2 zaklade,
- Brodsko-posavska županija: 3 zaklade,
- Dubrovačko-neretvanska županija: 10 zaklada,
- Grad Zagreb: 142 zaklade,
- Istarska županija: 9 zaklada,
- Karlovačka županija: 1 zaklada,
- Koprivničko-križevačka županija: 6 zaklada,
- Krapinsko-zagorska županija: 1 zaklada,
- Međimurska županija: 4 zaklade,
- Osječko-baranjska županija: 7 zaklada,
- Primorsko-goranska županija: 6 zaklada,
- Sisačko-moslavačka županija: 4 zaklade,
- Splitsko-dalmatinska županija: 11 zaklada,
- Varaždinska županija: 9 zaklada,
- Virovitičko-podravska županija: 1 zaklada,
- Vukovarsko-srijemska županija: 4 zaklade,
- Zadarska županija: 4 zaklade,
- Zagrebačka županija: 4 zaklade,
- Šibensko-kninska županija: 3 zaklade.

5.1. Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

Nacionalna zaklada je vodeća javna institucija za suradnju, povezivanje i financiranje organizacija civilnog društva u Republici Hrvatskoj. Osnovana ju je Republika Hrvatska posebnim Zakonom usvojenim u Hrvatskom saboru 16. listopada 2003. godine. Nacionalna zaklada registrirana je, upisom u Zakladni registar, 24. studenoga 2003. godine, s osnivačkim ulogom od dva milijuna kuna i kontinuiranim priljevom sredstava od dijela prihoda od igara na sreću i sredstava državnoga proračuna, prihoda od vlastite djelatnosti te sudjelovanjem u programima dodjele financijskih potpora iz međunarodnih izvora i programa Europske unije. S obzirom na navedene izvore prihoda, Nacionalna zaklada svrstava se u kategoriju javnih

mješovitih zaklada (kombinacija operativne zaklade i zaklade koja dodjeljuje financijske potpore).⁶⁶

Misija Nacionalne zaklade je promicanje i podrška razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj. Vizija Nacionalne zaklade je da svojim djelovanjem teži ostvarivanju aktivnoga građanstva u razvoju modernoga, demokratskog i uključivog društva u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi Nacionalne zaklade su:⁶⁷

- poticanje građanstva na aktiviranje, na uključivanje i sudjelovanje u razvoju lokalne zajednice i društva,
- izgradnja kapaciteta civilnoga društva za sudjelovanje u društvenog razvoju,
- razvoj suradnje između organizacija civilnoga društva i međusektorske suradnje,
- povećanje vidljivosti aktivnosti organizacija civilnoga društva i njihovog javnog utjecaja,
- podrška društvenim inovacijama i zapošljavanju u neprofitnom sektoru.

Vrijednosti na kojima se temelji djelovanje Nacionalne zaklade su:⁶⁸

- poštivanje ljudskih prava,
- javnost djelovanja,
- odgovornost svih (su)dionika razvoja zajednice,
- suradnja i dijalog svih (su)dionika razvoja zajednice,
- informiranost,
- tolerancija, uvažavanje različitosti i uključivost, i
- nenasilje.

⁶⁶ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva: Zaklada [Internet], raspoloživo na: <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/zaklada> [14.09.2018.]

⁶⁷ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva: Godišnji izvještaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva [Internet], raspoloživo na: <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/uploads/files/sectionModuleFile/2018/06/26/n4bDlimVUDAV5XKhMJqPV013NfnpaG3H.pdf> [15.09.2018.]

⁶⁸ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva: Strateški plan djelovanja za razdoblje od 2017. do 2021. godine [Internet], raspoloživo na: <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/uploads/files/sectionModuleFile/2017/09/22/Oxb4tD1fhSa0015XaYshCcBDyHFKZCax.pdf> [15.09.2018.]

5.1.1. Horizontalna analiza Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva

U tablici 5 je izvršena horizontalna analiza skraćene Bilance i Izvještaja o prihodima i rashodima Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva u razdoblju 2015.-2017. godine.

Tablica 5: Horizontalna analiza skraćene Bilance za razdoblje 2015.-2017. godine

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.	2017/2015	2017/2016	2016/2015
	IMOVINA	98.957.849	82.011.208	79.634.195	-19,53%	-2,90%	-17,13%
01	Neproizvedena dugotrajna imovina	11.965.361	11.965.361	11.487.007	-4,00%	-4,00%	0,00%
02	Proizvedena dugotrajna imovina	21.253.010	20.644.864	20.860.910	-1,84%	1,05%	-2,86%
03	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	0	0	0			
04	Sitni inventar	0	0	0			
05	Nefinancijska imovina u pripremi	146.055	87.979	153.579	5,15%	74,56%	-39,76%
06	Proizvedena kratkotrajna imovina	0	0	0			
11	Novac u banci i blagajni	1.360.990	3.428.119	1.778.180	30,65%	-48,13%	151,88%
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	59.453.880	44.968.625	44.783.047	-24,68%	-0,41%	-24,36%
13	Zajmovi	4.250.000	535.000	185.897	-95,63%	-65,25%	-87,41%
14	Vrijednosni papiri	0	0	0			
15	Dionice i udjeli u glavnici	300.000	300.000	300.000	0,00%	0,00%	0,00%
16	Potraživanja za prihode	2.000	28	0	-100,00%	-100,00%	-98,60%
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	226.553	81.232	85.575	-62,23%	5,35%	-64,14%
	OBVEZE I VLASTITI IZVORI	98.957.849	82.011.208	79.634.195	-19,53%	-2,90%	-17,13%
24	Obveze za rashode	500.893	375.656	541.370	8,08%	44,11%	-25,00%
25	Obveze za vrijednosne papire	0	0	0			
26	Obveze za kredite i zajmove	0	0	0			
29	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	607.829	285.374	206.400	-66,04%	-27,67%	-53,05%
51	Vlastiti izvori	59.081.545	58.787.873	58.494.202	-0,99%	-0,50%	-0,50%
52	Rezultat poslovanja (višak prihoda)	38.767.582	22.562.305	20.392.223	-47,40%	-9,62%	-41,80%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=2137> [16.09.2018.]

Horizontalnom analizom je uočljivo da se imovina zaklade od 2015. do 2017. godine kontinuirano smanjivala. Najvećim dijelom je razlog za navedeno bio zbog smanjenja zajmova građanima i kućanstvima u 2016. i 2017. godini, te zbog smanjenja depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo u 2016. i 2017. godini u odnosu na 2015. godinu.

Tablica 6: Horizontalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.	2017/2015	2017/2016	2016/2015
	PRIHODI	50.508.389	33.924.243	49.442.032	-2,11%	45,74%	-32,83%
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	0	0	0			
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	0	0	0			
33	Prihodi po posebnim propisima	47.442.394	32.274.405	43.147.254	-9,05%	33,69%	-31,97%
34	Prihodi od imovine	1.239.489	651.987	336.270	-72,87%	-48,42%	-47,40%
35	Prihodi od donacija	954.261	549.444	5.457.601	471,92%	893,30%	-42,42%
36	Ostali prihodi	872.245	448.407	500.907	-42,57%	11,71%	-48,59%
37	Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	0	0	0			
	RASHODI	50.505.775	50.129.520	51.612.114	2,19%	2,96%	-0,74%
41	Rashodi za radnike	3.654.234	4.102.306	4.846.897	32,64%	18,15%	12,26%
42	Materijalni rashodi	2.652.069	2.268.663	2.868.759	8,17%	26,45%	-14,46%
43	Rashodi amortizacije	450.966	634.206	573.052	27,07%	-9,64%	40,63%
44	Financijski rashodi	44.246	83.525	71.120	60,74%	-14,85%	88,77%
45	Donacije	43.692.385	43.040.820	43.234.843	-1,05%	0,45%	-1,49%
46	Ostali rashodi	11.875	0	17.443	46,89%		
47	Rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija	0	0	0			
	MANJAK PRIHODA		16.205.277	2.170.082			
	VIŠAK PRIHODA	2.614					
	VIŠAK PRIHODA - PRENESENI	38.764.968	38.767.582	22.562.305			
	VIŠAK PRIHODA RASPOLOŽIV U SLJEDEĆEM RAZDOBLJU	38.767.582	22.562.305	20.392.223	-47,40%	-9,62%	-41,80%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesece.aspx?id=2137> [16.09.2018.]

Horizontalna analiza Izvještaja o prihodima i rashodima Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva u razdoblju 2015.-2017. godine pokazuje da je u navedenom razdoblju zaklada pozitivno poslovala, odnosno da je u cijelom promatranom razdoblju, na kraju promatranog razdoblja, imala višak prihoda nad rashodima. Međutim, iako je svaka godina završena sa viškom prihoda koji je bio raspoloživ za slijedeće razdoblje, 2016. i 2017. godina su završene sa manjkom prihoda u promatranom godini, a krajnji rezultat viška prihoda nad rashodima koji je bio raspoloživ za slijedeće razdoblje je postignut zahvaljujući prenesenom višku prihoda iz prethodnog razdoblja.

Kod prihoda značajno su se smanjili prihodi od imovine, dok su prihodi od donacija u 2017. godini značajno povećani u odnosu na 2015. i 2016. godinu. To je bilo zahvaljujući prihodu od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija (financiranje tehničke pomoći Operativnog

programa učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. – sredstva Europskog socijalnog fonda). Ostali prihodi su u 2016. i 2017. prepolovljeni u odnosu na 2015. godinu.

Što se tiče rashoda, iz horizontalne analize je uočljivo da su se povećali rashodi za radnike. Zaklada je na dan 31.12.2017. imala 37 zaposlenih radnika, u odnosu na 25 zaposlenih u 2016. godini i 22 zaposlena u 2015. godini, pa je zbog povećanja broja zaposlenih povećan i rashod za radnike.

U 2017. godini su povećani i materijalni rashodi u odnosu na prethodne dvije godine. Za donacije se može reći da se kroz sve tri promatrane godine otprilike drže na istoj razini.⁶⁹

5.1.2. Vertikalna analiza Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva

Vertikalna analiza skraćene Bilance Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva i skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva za razdoblje 2015.-2017. godine prikazan je u tablicama 6 i 7.

⁶⁹ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva: Godišnji izvještaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva [Internet], raspoloživo na: <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/uploads/files/sectionModuleFile/2018/06/26/n4bDlimVUDAV5XKhMJqPV013NfnpaG3H.pdf> [15.09.2018.]

Tablica 7: Vertikalna analiza skraćene Bilance u razdoblju 2015.-2017.

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.
	IMOVINA	100,00%	100,00%	100,00%
01	Neproizvedena dugotrajna imovina	12,09%	14,59%	14,42%
02	Proizvedena dugotrajna imovina	21,48%	25,17%	26,20%
03	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	0,00%	0,00%	0,00%
04	Sitni inventar	0,00%	0,00%	0,00%
05	Nefinancijska imovina u pripremi	0,15%	0,11%	0,19%
06	Proizvedena kratkotrajna imovina	0,00%	0,00%	0,00%
11	Novac u banci i blagajni	1,38%	4,18%	2,23%
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	60,08%	54,83%	56,24%
13	Zajmovi	4,29%	0,65%	0,23%
14	Vrijednosni papiri	0,00%	0,00%	0,00%
15	Dionice i udjeli u glavnici	0,30%	0,37%	0,38%
16	Potraživanja za prihode	0,00%	0,00%	0,00%
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,23%	0,10%	0,11%
	OBVEZE I VLASTITI PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%
24	Obveze za rashode	0,51%	0,46%	0,68%
25	Obveze za vrijednosne papire	0,00%	0,00%	0,00%
26	Obveze za kredite i zajmove	0,00%	0,00%	0,00%
29	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	0,61%	0,35%	0,26%
51	Vlastiti izvori	59,70%	71,68%	73,45%
52	Rezultat poslovanja (višak prihoda)	39,18%	27,51%	25,61%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=2137> [16.09.2018.]

Iz vertikalne analize Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, u razdoblju 2015. do 2017. godine, se može uočiti da se radi o gotovo istoj strukturi imovine i obveza u svim promatranim godinama. Više od polovine imovine, od 54 do 60% čine depoziti, jamčevni polozi i potraživanja radnika te za više plaćene poreze i ostalo, dok kod obveza i vlastitih prihoda, od 60 do 73% čine vlastiti izvori.

Tablica 8: Vertikalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.
	PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	0,00%	0,00%	0,00%
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	0,00%	0,00%	0,00%
33	Prihodi po posebnim propisima	93,93%	95,14%	87,27%
34	Prihodi od imovine	2,45%	1,92%	0,68%
35	Prihodi od donacija	1,89%	1,62%	11,04%
36	Ostali prihodi	1,73%	1,32%	1,01%
37	Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	0,00%	0,00%	0,00%
	RASHODI	100,00%	100,00%	100,00%
41	Rashodi za radnike	7,24%	8,18%	9,39%
42	Materijalni rashodi	5,25%	4,53%	5,56%
43	Rashodi amortizacije	0,89%	1,27%	1,11%
44	Financijski rashodi	0,09%	0,17%	0,14%
45	Donacije	86,51%	85,86%	83,77%
46	Ostali rashodi	0,02%	0,00%	0,03%
47	Rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija	0,00%	0,00%	0,00%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=2137> [16.09.2018.]

Kao i kod strukture bilance, struktura prihoda i rashoda je gotovo ista u promatranim godinama.

U strukturi prihoda, većinu prihoda (od 87-94%) čine prihodi po posebnim propisima. Radi se o prihodima od igara na sreću po Uredbi Vlade i prihoda po posebnim propisima (Nacionalno sufinanciranje Tehničke pomoći Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.-sredstva Državnog proračuna RH).

Manji udio u strukturi, od 1 do 2,5% čine prihodi od imovine, zatim prihodi od donacija koji su od 1,89% u 2015. godini, u 2017. godini činili udio od 11,04%. U 2017. godini su prihod od donacija činili (oko 99%) prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija (financiranje Tehničke pomoći Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. – sredstva Europskog socijalnog fonda) i jedan manji dio (1%) su činili prihodi od

inozemnih vlada i međunarodnih organizacija (Program za civilno društvo iz fondova EGP i Kraljevine Norveške).⁷⁰

5.1.3. Analiza putem financijskih pokazatelja

Analiza putem financijskih pokazatelja Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva prikazana je u tablici 9.

Tablica 9: Analiza putem financijskih pokazatelja

	2015.	2016.	2017.
Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda	0,94	0,95	0,87
Koeficijent prihoda od donacija	0,02	0,02	0,11
Pokazatelj uštede	0,00	-0,32	-0,04
Pokazatelj troškova osoblja	0,07	0,08	0,09
Koeficijent zaduženosti	0,01	0,01	0,01

Izvor: izrada autorice prema Ministarstvu financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnopr/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=2137> [16.09.2018.]

Analizom putem odabranih financijskih pokazatelja Izvještaja o prihodima i rashodima Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva može se zaključiti iz koeficijenta pouzdanosti izvora prihoda da se Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva u velikoj mjeri oslanja na prihod po posebnim propisima, međutim koji je u 2017. godini pokazao tendenciju smanjenja i potencijalni rizik smanjenja najvećeg izvora prihoda.

Koeficijent prihoda od donacija pokazuje da Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva nije imala dovoljno donacija u 2015. i 2016. godini, međutim, 2017. godina pokazuje pozitivan pomak vezano za donacije.

Pokazatelj uštede kod Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva pokazuje da Nacionalna zaklada ne povećava vlastite izvore, već da ih smanjuje (negativan koeficijent).

Pokazatelj troškova osoblja pokazuje povećanje troškova za osoblje u svakoj slijedećoj godini, a što je rezultat povećanja broja zaposlenih.

⁷⁰ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva: Godišnji izvještaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva [Internet], raspoloživo na: <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/uploads/files/sectionModuleFile/2018/06/26/n4bDlimVUDAV5XKhMJqPV013NfnpaG3H.pdf> [15.09.2018.]

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko se ukupna imovina financira iz obveza i kod Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva ukazuje da se ukupna imovina u vrlo malom dijelu financira iz obveza (u sve tri promatrane godine).

5.2. Slagalice – Zaklada za razvoj lokalne zajednice

Slagalice – Zaklada za razvoj lokalne zajednice sa sjedištem u Osijeku utemeljena je 2007. godine i upisana u Zakladni upisnik, Zakladna knjiga broj I, registarski broj zakladnog uloška 112. Prioriteti zaklade su stvaranje ozračja povjerenja u zajednici, poticanje odgovornosti za životnu zajednicu te građenje odnosa i kontakata među stanovništvom kroz rad u sljedećim područjima:⁷¹

- djeca i mladi,
- marginalizirane grupe (npr. invalidi, socijalno ugroženi, manjine, žrtve zlostavljanja...),
- zaštita i povećanje kvalitete okoliša (ekološki projekti i projekti očuvanja tradicije),
- prevencija nasilja.

Osnovna načela rada zaklade Slagalice su:⁷²

- poštivanje ljudskog integriteta i uvažavanje različitosti,
- ravnopravnost bez obzira na pripadnost društvenoj skupini,
- otvorenost i pristupačnost,
- politička neovisnost,
- javnost rada,
- ekonomičnost poslovanja.

Zaklada pruža mogućnost okupljanja i povezivanja resursa i stručnih znanja koji će na najbolji mogući način doprinijeti rješavanju konkretnih problema i potreba. Djelovanje Zaklade je usmjereno na različita područja društvenog razvoja uključujući socijalne, obrazovne, kulturne i ekološke teme.⁷³

⁷¹ Slagalice – Zaklada za razvoj lokalne zajednice: Misija i vizija djelovanja [Internet], raspoloživo na: <https://www.zaklada-slagalice.hr/hr/zaklada/>[17.09.2018.]

⁷² Slagalice – Zaklada za razvoj lokalne zajednice: Misija i vizija djelovanja [Internet], raspoloživo na: <https://www.zaklada-slagalice.hr/hr/zaklada/>[17.09.2018.]

⁷³ Slagalice – Zaklada za razvoj lokalne zajednice: Misija i vizija djelovanja [Internet], raspoloživo na: <https://www.zaklada-slagalice.hr/hr/zaklada/>[17.09.2018.]

5.2.1. Horizontalna analiza Zaklade Slagalica

U nastavku je izvršena horizontalna analiza skraćene Bilance i Izvještaja o prihodima i rashodima Zaklade Slagalica u razdoblju 2015.-2017. godine.

Tablica 10: Horizontalna analiza skraćene Bilance za razdoblje 2015.-2017. godine

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.	2017/2015	2017/2016	2016/2015
	IMOVINA	2.038.268	1.728.448	1.387.590	-31,92%	-19,72%	-15,20%
01	Neproizvedena dugotrajna imovina	1.094	0	0			
02	Proizvedena dugotrajna imovina	598.657	602.604	844.037	40,99%	40,06%	0,66%
03	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	0	0	0			
04	Sitni inventar	0	0	0			
05	Nefinancijska imovina u pripremi	0	0	0			
06	Proizvedena kratkotrajna imovina	0	0	0			
11	Novac u banci i blagajni	146.912	980.088	483.907	229,39%	-50,63%	567,13%
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	1.199.939	8.500	9.395	-99,22%	10,53%	-99,29%
13	Zajmovi	0	110.000	50.000		-54,55%	
14	Vrijednosni papiri	0	0	0			
15	Dionice i udjeli u glavnici	0	0	0			
16	Potraživanja za prihode	251	251	251	0,00%	0,00%	0,00%
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	91.415	27.005	0			-70,46%
	OBVEZE I VLASTITI IZVORI	2.038.298	1.728.449	1.387.590	-31,92%	-19,72%	-15,20%
24	Obveze za rashode	56.918	253.751	45.934	-19,30%	-81,90%	345,82%
25	Obveze za vrijednosne papire	0	0	0			
26	Obveze za kredite i zajmove	0	0	0			
29	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	1.437.289	900.805	546.881	-61,95%	-39,29%	-37,33%
51	Vlastiti izvori	0	0	0			
52	Rezultat poslovanja (višak prihoda)	544.091	573.893	794.775	46,07%	38,49%	5,48%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=5971> [17.09.2018.]

Horizontalna analiza Zaklade Slagalica pokazuje smanjenje vrijednosti imovine u promatranom razdoblju te je vrijednost imovine u 2017. godini smanjena za oko 32% u odnosu na početak promatranog razdoblja, odnosno na 2015. godinu. Na navedeno je najviše utjecalo smanjenje na poziciji depozita, jamčevnih pologa i potraživanja o radnika te za više plaćene poreze i ostalo od čak 99%.

Tablica 11: Horizontalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.	2017/2015	2017/2016	2016/2015
	PRIHODI	1.588.585	1.837.990	1.595.183	0,42%	-13,21%	15,70%
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	10.559	13.043	2.000	-81,06%	-84,67%	23,52%
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	2.700	0	0			
33	Prihodi po posebnim propisima	0	0	0			
34	Prihodi od imovine	6.836	31.086	4.989	-27,02%	-83,95%	354,74%
35	Prihodi od donacija	1.568.490	1.780.283	1.570.706	0,14%	-11,77%	13,50%
36	Ostali prihodi	0	13.578	17.488		28,80%	
37	Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	0	0	0			
	RASHODI	1.193.883	1.808.158	1.251.157	4,80%	-30,80%	51,45%
41	Rashodi za radnike	551.786	574.655	500.959	-9,21%	-12,82%	4,14%
42	Materijalni rashodi	263.689	562.714	300.744	14,05%	-46,55%	113,40%
43	Rashodi amortizacije	46.010	51.318	50.586	9,95%	-1,43%	11,54%
44	Financijski rashodi	9.983	9.436	70.435	605,55%	646,45%	-5,48%
45	Donacije	322.005	609.685	328.031	1,87%	-46,20%	89,34%
46	Ostali rashodi	410	350	402	-1,95%	14,86%	-14,63%
47	Rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija	0	0	0			
	MANJAK PRIHODA						
	VIŠAK PRIHODA	394.702	29.832	344.026			
	VIŠAK PRIHODA - PRENESENI	149.359	544.061	450.749			
	VIŠAK PRIHODA RASPOLOŽIV U SLIJEDEĆEM RAZDOBLJU	544.061	573.893	794.775	46,08%	38,49%	5,48%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=5971> [17.09.2018.]

Iz horizontalne analize skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima Zaklade Slagalica je uočljivo da je Zaklada svake promatrane godine imala višak prihoda nad rashodima.

Uočljivo je i da je Zaklada u 2016. godini imala povećanje ostvarenih prihoda u odnosu na 2015., te u 2017. godini smanjenje za 13% u odnosu na 2016. godinu. Glavni razlog ovog smanjenja je završetak projekta ugovorenog unutar IPA 2012 programa s trajanjem od listopada 2015. godine do lipnja 2017. godine. U skladu s Ugovorom, završna uplata (oko 20% od ukupno utrošenih sredstava) će biti primljena nakon usvajanja završnog financijskog izvješća (koje se očekivalo da će biti početkom drugog kvartala 2018. godine).⁷⁴

⁷⁴ Zaklada Slagalica: Godišnji izvještaj o radu [Internet], raspoloživo na: https://www.zaklada-slagalica.hr/upload/docs/Godisnji%20izvjestaj_2017_hrv_web.pdf [17.09.2018.]

Ostvareni rashodi su u 2017. godini za oko 30% manji nego što su bili 2016. godine., a najveće smanjenje je postignuto na materijalnim rashodima.

5.2.2. Vertikalna analiza Zaklade Slagalice

Vertikalna analiza skraćene Bilance Zaklade Slagalice i skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima Zaklade Slagalice za razdoblje 2015.-2017. godine prikazana je u tablicama 11 i 12.

Tablica 12: Vertikalna analiza skraćene Bilance u razdoblju 2015.-2017.

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.
	IMOVINA	100,00%	100,00%	100,00%
01	Neproizvedena dugotrajna imovina	0,05%	0,00%	0,00%
02	Proizvedena dugotrajna imovina	29,37%	34,86%	60,83%
03	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	0,00%	0,00%	0,00%
04	Sitni inventar	0,00%	0,00%	0,00%
05	Nefinancijska imovina u pripremi	0,00%	0,00%	0,00%
06	Proizvedena kratkotrajna imovina	0,00%	0,00%	0,00%
11	Novac u banci i blagajni	7,21%	56,70%	34,87%
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	58,87%	0,49%	0,68%
13	Zajmovi	0,00%	6,36%	3,60%
14	Vrijednosni papiri	0,00%	0,00%	0,00%
15	Dionice i udjeli u glavnici	0,00%	0,00%	0,00%
16	Potraživanja za prihode	0,01%	0,01%	0,02%
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	4,48%	1,56%	0,00%
	OBVEZE I VLASTITI IZVORI	100,00%	100,00%	100,00%
24	Obveze za rashode	2,79%	14,68%	3,31%
25	Obveze za vrijednosne papire	0,00%	0,00%	0,00%
26	Obveze za kredite i zajmove	0,00%	0,00%	0,00%
29	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	70,51%	52,12%	39,41%
51	Vlastiti izvori	0,00%	0,00%	0,00%
52	Rezultat poslovanja (višak prihoda)	26,69%	33,20%	57,28%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/moprt/Bilanca.aspx?id=5971> [17.09.2018.]

Vertikalna analiza strukture imovine Zaklade slagalice pokazuje znatno povećanje u udjelu proizvedene dugotrajne imovine u imovini Zaklade Slagalice koja je sa udjelom od 29,37% u

2015. godini činila udio od 60,83% u 2017. godini. Radi se o povećanju vrijednosti stambenih objekata Zaklade Slagalice.

U strukturi imovine značajno se smanjio udio novca u blagajni u promatranom razdoblju kao i udio depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo.

Tablica 13: Vertikalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine

	2015.	2016.	2017.
PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	0,66%	0,71%	0,13%
Prihodi od članarina i članskih doprinosa	0,17%	0,00%	0,00%
Prihodi po posebnim propisima	0,00%	0,00%	0,00%
Prihodi od imovine	0,43%	1,69%	0,31%
Prihodi od donacija	98,74%	96,86%	98,47%
Ostali prihodi	0,00%	0,74%	1,10%
Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	0,00%	0,00%	0,00%
RASHODI	100,00%	100,00%	100,00%
Rashodi za radnike	46,22%	31,78%	40,04%
Materijalni rashodi	22,09%	31,12%	24,04%
Rashodi amortizacije	3,85%	2,84%	4,04%
Financijski rashodi	0,84%	0,52%	5,63%
Donacije	26,97%	33,72%	26,22%
Ostali rashodi	0,03%	0,02%	0,03%
Rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija	0,00%	0,00%	0,00%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=5971> [17.09.2018.]

Iz vertikalne analize Zaklade Slagalice je uočljivo da u strukturi prihoda, od 96,86% do 98,74% čine prihodi od donacija.

2017. godina je obilježena značajnim povećanjem broja individualnih i korporativnih donatora. Broj individualnih donatora porastao je za 395%, dok je broj korporativnih donatora porastao za 280% u odnosu na prethodnu 2016 godinu. Zaklada je sveukupno mobilizirala 160 individualnih donatora od kojih je 126 fizičkih osoba i 34 pravnih osoba (16 MSP-a i 18

organizacija civilnog društva). Početno stanje od 40 ponovljenih donator je također povećan na 46, od kojih je 39 fizičkih i 7 pravnih osoba.

Samostalno ili u suradnji s drugim organizacijama civilnog društva (zaklade i udruge), prikupljeno je ukupno 69,228.45 HRK (11.041 USD), što je povećanje za 736% u odnosu na planiranih 1.500 USD. To je rezultat različitih, u nastavku detaljnije opisanih, novih aktivnosti Zaklade:⁷⁵

- Zakladine donatorske kutije – redovno se koriste kao dio svih javnih događaja koje Zaklada organizira (FilantroPIJA, javna promocija za kampanju prikupljanja sredstava namijenjenih za Program *Superseniore* na lokalnoj Sajmu antikviteta itd. „Investicijske kutije“ je Zaklada uvela za lokalnu fundraising akciju *Za mene, za Osijek* – dizajniranu kao štedna kasica u obliku ljubičaste „gice“ za individualnu štednju po 5 HRK tjedno 2017 (veljača do kolovoza/rujna),
- Doniraj.org – je online platforma za davanje osmišljen kao alat za poticanje kulture davanja. To je dodatna podrška lokalnim organizacijama u procesu dodatnog prikupljanja sredstava za aktivnosti koje osnažuju razvoj njihovih zajednica. Ovaj novi alat za zajedničko ulaganje oslanja se na lokalne organizacije i njihovo znanje o potrebama zajednice, te lokalnim resursima koje mogu mobilizirati da bi ostvarili podršku željenoj akciji. Zaklada kao facilitator povezuje različite dionike, pruža podršku i mentorira proces. Ukupno je 108 građana i 9 pravnih osoba (poduzetnici i neprofitne organizacije) doniralo kroz stranicu Doniraj.org.,
- Klub filantropa – rad na jačanju individualne filantropije kroz Klub filantropa nastavljen je i tijekom 2017. godine i iako broj pojedinačnih donatora varira iz godine u godinu, ohrabrujuće je da postoji veliki broj onih koji podržavaju rad Zaklade već nekoliko godina (tzv. ponovljeni donatori) i dr. aktivnosti.

5.2.3. Analiza putem financijskih pokazatelja

Analiza putem odabranih financijskih pokazatelja Zaklade Slagalica prikazana je u tablici 14.

⁷⁵ Zaklada Slagalica: Godišnji izvještaj o radu [Internet], raspoloživo na: https://www.zaklada-slagalica.hr/upload/docs/Godisnji%20izvjestaj_2017_hrv_web.pdf [17.09.2018.]

Tablica 14: Analiza putem financijskih pokazatelja

	2015.	2016.	2017.
Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda	0,99	0,97	0,98
Koeficijent prihoda od donacija	0,99	0,97	0,98
Pokazatelj uštede	0,33	0,02	0,27
Pokazatelj troškova osoblja	0,46	0,32	0,40
Koeficijent zaduženosti	0,73	0,67	0,43

Izvor: izrada autorice prema Ministarstvu financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=5971> [17.09.2018.]

Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda pokazuje da se Zaklada Slagalica u potpunosti oslanja na prihode od donacija, koji su u promatranom razdoblju bili stabilni, a to pokazuje i koeficijent prihoda od donacija.

Pokazatelj uštede pokazuje da Zaklada Slagalica ne povećava svoje vlastite izvore, nego se oni smanjuju.

Za troškove osoblja se može reći da se u promatranom razdoblju smanjuju jer se smanjivao broj zaposlenika.

Koeficijent zaduženosti, koji se tijekom promatranog razdoblja smanjuje, pokazuje da se udio prosječnih obveza u prosječnoj imovini smanjuje, odnosno pokazuje da se tijekom promatranog razdoblja smanjuje financiranje ukupne imovine iz obveza, iako vrijednost koeficijenta tijekom cijelog promatranog razdoblja je zadovoljavajuća (<1) i ne ukazuje na probleme likvidnosti.

5.3. Zaklada Adris

Adris grupa, kao jedna od vodećih hrvatskih kompanija, utemeljenjem Zaklade 2007. godine željela je učiniti iskorak u društveno odgovornom djelovanju te izravnije pomoći razvoju i napretku hrvatskog društva promicanjem društvene odgovornosti među hrvatskim kompanijama i javnosti uopće.⁷⁶

⁷⁶ Adris: O Zakladi [Internet], raspoloživo na: <http://www.adris.hr/odnosi-s-javnoscju/zaklada-adris/o-zakladi/> [18.09.2018.]

Stotine projekata, pojedinaca, udruga i institucija zahvaljujući potpori Zaklade Adris ostvarili su svoj cilj, ostavivši trag na području znanosti, kulture, očuvanja prirodne baštine, kreativnosti, rada s mladima, skrbi o osobama s invaliditetom, humanitarnom djelovanju i sl. Tako svojim primjerom, jasnom vizijom i konkretnom novčanom potporom, Zaklada Adris pridonosi stvaranju pravednijeg i uspješnijeg društvenog okruženja.⁷⁷

Misija Zaklade Adris jest promicanje korporativne društvene odgovornosti i doprinos stvaranju naprednijeg hrvatskog društva. Vizija Zaklade Adris jest sudjelovanje u uspostavljanju društvene pravednosti, jednakih prilika za sve građane, boljih uvjeta i kvalitete života hrvatskih građana te stvaranje konkurentnog i društveno odgovornog hrvatskog gospodarstva utemeljenog na znanju i inovativnosti.

Ciljevi Zaklade Adris su:⁷⁸

- potpore učenicima i studentima, znanstvenicima i inovatorima, znanstvenim i istraživačkim projektima,
- potpore umjetničkom stvaralaštvu i umjetnicima,
- potpore projektima zaštite prirode,
- potpore projektima koji pridonose zaštiti i očuvanju hrvatske izvornosti,
- potpore humanitarnim projektima i pomaganju djece bez roditelja.

Vrijednosti na kojima počiva Zaklada Adris jesu: izvrsnost, inovativnost, znanje, dobrota, pomaganje, odgovornost, tolerancija, otvorenost i transparentnost rada. Adris grupa za financiranje Zaklade godišnje izdvaja jedan posto dobiti iz poslovanja, a osigurana su i početna sredstva od 10 milijuna kuna. Tijekom proteklih deset godina, dodijeljeno je više od 35 milijuna kuna.⁷⁹

5.3.1. Horizontalna analiza Zaklade Adris

⁷⁷ Adris: O Zakladi [Internet], raspoloživo na: <http://www.adris.hr/odnosi-s-javnosc/zaklada-adris/o-zakladi/> [18.09.2018.

⁷⁸ Adris: O Zakladi [Internet], raspoloživo na: <http://www.adris.hr/odnosi-s-javnosc/zaklada-adris/o-zakladi/> [18.09.2018

⁷⁹ Adris: O Zakladi [Internet], raspoloživo na: <http://www.adris.hr/odnosi-s-javnosc/zaklada-adris/o-zakladi/> [18.09.2018

U nastavku je izvršena horizontalna analiza skraćene Bilance i Izvještaja o prihodima i rashodima Zaklade Adris u razdoblju 2015.-2017. godine.

Tablica 15: Horizontalna analiza skraćene Bilance za razdoblje 2015.-2017. godine

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.	2017/2015	2017/2016	2016/2015
	IMOVINA	191.595	37.319	58.485	-69,47%	56,72%	-80,52%
01	Neproizvedena dugotrajna imovina	0	0	0			
02	Proizvedena dugotrajna imovina	0	0	0			
03	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	0	0	0			
04	Sitni inventar	0	0	0			
05	Nefinancijska imovina u pripremi	0	0	0			
06	Proizvedena kratkotrajna imovina	0	0	0			
11	Novac u banci i blagajni	189.235	35.268	56.434	-70,18%	60,01%	-81,36%
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	1.799	1.799	1.799	0,00%	0,00%	0,00%
13	Zajmovi	0	0	0			
14	Vrijednosni papiri	0	0	0			
15	Dionice i udjeli u glavnici	0	0	0			
16	Potraživanja za prihode	0	0	0			
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	561	252	252	-55,08%	0,00%	-55,08%
	OBVEZE I VLASTITI IZVORI	191.595	37.319	58.485	-69,47%	56,72%	-80,52%
24	Obveze za rashode	50	131	2.119	4138,00%	1517,56%	162,00%
25	Obveze za vrijednosne papire	0	0				
26	Obveze za kredite i zajmove	0	0				
29	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	0	0	22.541			
51	Vlastiti izvori	1.000.000	1.000.000	1.000.000	0,00%	0,00%	0,00%
52	Rezultat poslovanja (manjak prihoda)	-808.455	-962.812	-966.175	19,51%	0,35%	19,09%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=6783> [18.09.2018.]

Imovina Zaklade je u 2017. godini povećana u odnosu na 2016. godinu, međutim i u 2016. i u 2017. godini je imovina Zaklade manja nego na početku promatranog razdoblja, 2015. godine. Na smanjenje je utjecalo smanjenje novca u banci i blagajni Zaklade.

Obveze za rashode su se u 2017. godini povećale u odnosu na 2016. godini, a navedeno se odnosilo na obveze prema dobavljačima u zemlji, te je u 2017. godini ostalo na 22.541 kn odgođenog plaćanja rashoda.

Tablica 16: Horizontalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.	2017/2015	2017/2016	2016/2015
	PRIHODI	3.585.000	2.950.041	3.150.008	-12,13%	6,78%	-17,71%
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	0	0	0			
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	0	0	0			
33	Prihodi po posebnim propisima	0	0	0			
34	Prihodi od imovine	0	41	8		-80,49%	
35	Prihodi od donacija	3.585.000	2.950.000	3.150.000	-12,13%	6,78%	-17,71%
36	Ostali prihodi	0	0	0			
37	Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	0	0	0			
	RASHODI	3.405.970	3.104.398	3.153.371	-7,42%	1,58%	-8,85%
41	Rashodi za radnike	0	0				
42	Materijalni rashodi	130.916	77.156	129.931	-0,75%	68,40%	-41,06%
43	Rashodi amortizacije	0	0	0			
44	Financijski rashodi	1.709	2.242	1.481	-13,34%	-33,94%	31,19%
45	Donacije	3.273.345	3.025.000	3.021.959	-7,68%	-0,10%	-7,59%
46	Ostali rashodi	0	0	0			
47	Rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija	0	0	0			
	MANJAK PRIHODA						
	VIŠAK PRIHODA	179.030	-154.357	-3.363			
	MANJAK PRIHODA - PRENESENI	-987.485	-808.455	-962.812			
	MANJAK PRIHODA ZA POKRIĆE U SLIJEDEĆEM RAZDOBLJU	-808.455	-962.812	-966.175	19,51%	0,35%	19,09%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnopr/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=6783> [18.09.2018.]

Iz skraćenog izvještaja o prihodima i rashodima Zaklade Adris za razdoblje 2015.-2017. godine uočljivo je da je Zaklada Adris jedino u 2015. godini imala višak prihoda nad rashodima (u tekućoj godini), ali je iz 2014. godine prenešeno u 2015. godinu manjak prihoda, tako da je Zaklada Adris, u svim promatranim godinama, imala manjak prihoda za pokriće u slijedećem razdoblju.

Prihodi Zaklade Adris se odnose isključivo na prihode od donacija, a to su uplate sredstava koje sukladno statutu Zaklade svake godine uplaćuje Zakladnik u svrhu obavljanja djelatnosti Zaklade. U 2017. godini Zakladnik je uplatio ukupno 3.150.000 kuna na ime donacija, a u 2016. godini 2.950.000 kuna.

Rashodi Zaklade odnose se na materijalne rashode, financijske rashode i donacije.

Tekuće donacije i stipendije se odnose na dodijeljene donacije i stipendije putem javno objavljenih natječaja. U 2017. godini Zaklada je ukupno dodijelila 2.362.000 kuna na ime donacija, odnosno 660.000 kuna na ime stipendija. u 2016. godini Zaklada je ukupno dodijelila 2.465.000 kuna donacija i 560.000 kuna stipendija.⁸⁰

5.3.2. Vertikalna analiza Zaklade Adris

Vertikalna analiza skraćene Bilance Zaklade Adris i skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima Zaklade Adris za razdoblje 2015.-2017. godine prikazana je u tablicama 17 i 18.

Tablica 17: Vertikalna analiza skraćene Bilance u razdoblju 2015.-2017.

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.
	IMOVINA	100,00%	100,00%	100,00%
01	Neproizvedena dugotrajna imovina	0,00%	0,00%	0,00%
02	Proizvedena dugotrajna imovina	0,00%	0,00%	0,00%
03	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	0,00%	0,00%	0,00%
04	Sitni inventar	0,00%	0,00%	0,00%
05	Nefinancijska imovina u pripremi	0,00%	0,00%	0,00%
06	Proizvedena kratkotrajna imovina	0,00%	0,00%	0,00%
11	Novac u banci i blagajni	98,77%	94,50%	96,49%
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	0,94%	4,82%	3,08%
13	Zajmovi	0,00%	0,00%	0,00%
14	Vrijednosni papiri	0,00%	0,00%	0,00%
15	Dionice i udjeli u glavnici	0,00%	0,00%	0,00%
16	Potraživanja za prihode	0,00%	0,00%	0,00%
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,29%	0,68%	0,43%
	OBVEZE I VLASTITI IZVORI	100,00%	100,00%	100,00%
24	Obveze za rashode	0,03%	0,35%	3,62%
25	Obveze za vrijednosne papire	0,00%	0,00%	0,00%
26	Obveze za kredite i zajmove	0,00%	0,00%	0,00%
29	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	0,00%	0,00%	38,54%
51	Vlastiti izvori	521,93%	2679,60%	1709,84%
52	Rezultat poslovanja (manjak prihoda)	-	-2579,95%	-1652,00%

⁸⁰ Adris: Financijski izvještaj Zaklada Adris [Internet], dostupno na: <http://www.adris.hr/odnosi-s-javnosc/zaklada-adris/o-zakladi/financijski-izvjestaji/zaklada-adris-financijski-izvjestaj-2017-godine/> [18.09.2018.]

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=6783> [18.09.2018.]

Vertikalna analiza Bilance Zaklade Adris u sve tri promatrane godine pokazuje da gotovo cijelu imovinu Zaklade (od 94,50% do 98,77%) čini novac u banci i blagajni.

Tablica 18: Vertikalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine

RAČUN IZ RAČ. PLANA		2015.	2016.	2017.
	PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	0,00%	0,00%	0,00%
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	0,00%	0,00%	0,00%
33	Prihodi po posebnim propisima	0,00%	0,00%	0,00%
34	Prihodi od imovine	0,00%	0,00%	0,00%
35	Prihodi od donacija	100,00%	100,00%	100,00%
36	Ostali prihodi	0,00%	0,00%	0,00%
37	Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	0,00%	0,00%	0,00%
	RASHODI	100,00%	100,00%	100,00%
41	Rashodi za radnike	0,00%	0,00%	0,00%
42	Materijalni rashodi	3,84%	2,49%	4,12%
43	Rashodi amortizacije	0,00%	0,00%	0,00%
44	Financijski rashodi	0,05%	0,07%	0,05%
45	Donacije	96,11%	97,44%	95,83%
46	Ostali rashodi	0,00%	0,00%	0,00%
47	Rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija	0,00%	0,00%	0,00%

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=6783> [18.09.2018.]

Ukupan prihod Zaklade Adris, u svim promatranim godinama, čini prihod od donacija, odnosno donacija Zakladnika prema Statutu Zaklade.

Mali dio rashoda Zaklade Adris, od 2,49% do 4,12% se odnosi na materijalne rashode Zaklade, a ostatak na donacije Zaklade, koje su već navedene u poglavlju 5.3.1.

5.3.3. Analiza putem financijskih pokazatelja

Analiza putem odabranih financijskih pokazatelja Zaklade Slagalica prikazana je u tablici 19.

Tablica 19.: Analiza putem financijskih pokazatelja

	2015.	2016.	2017.
Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda	1,00	1,00	1,00
Koeficijent prihoda od donacija	1,00	1,00	1,00
Pokazatelj uštede	0,05	-0,05	0,00
Pokazatelj troškova osoblja	0,00	0,00	0,00
Koeficijent zaduženosti	0,00	0,00	0,42

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=6783> [18.09.2018.]

Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda pokazuje da se Zaklada Adris u potpunosti oslanja na prihod od donacija, te da je isti stabilan. Ista situacija je sa koeficijentom prihoda od donacija.

Pokazatelj uštede ukazuje da Zaklada Adris ne povećava svoje vlastite izvore.

Što se tiče pokazatelja troškova osoblja, njegova vrijednost je 0 jer Zaklada Adris nema zaposlenih radnika, nego Zakladom upravlja upravitelj Zaklade.

Koeficijent zaduženosti Zaklade Adris u 2015. i 2016. godini pokazuje da u prosječnoj ukupnoj imovini nema udjela prosječnih ukupnih obveza, te su one neznatne u 2017. godini, a nastale su zbog obveza za odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja.

5.4. Usporedba rezultata poslovanja zaklada: Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Slagalica – Zaklada za razvoj lokalne zajednice i Zaklada Adris

Usporedna analiza izračunatih financijskih pokazatelja iz Izvještaja o prihodima i rashodima Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Zaklade Slagalica i Zaklade Adris za razdoblje 2015.-2017. godine prikazana je u tablici 20.

Tablica 20: Usporedna analiza financijskih pokazatelja

Pokazatelj	ZAKLADA	2015.	2016.	2017.
KOEFIKIJENT POUZDANOSTI IZVORA PRIHODA	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	0,94	0,95	0,87
	Slagalice - Zaklada za razvoj lokalne zajednice	0,99	0,97	0,98
	Zaklada Adris	1,00	1,00	1,00
KOEFIKIJENT PRIHODA OD DONACIJA	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	0,02	0,02	0,11
	Slagalice - Zaklada za razvoj lokalne zajednice	0,99	0,97	0,98
	Zaklada Adris	1,00	1,00	1,00
POKAZATELJ UŠTEDE	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	0	-0,32	-0,04
	Slagalice - Zaklada za razvoj lokalne zajednice	0,33	0,02	0,27
	Zaklada Adris	0,05	-0,05	0,00
POKAZATELJ TROŠKOVA OSOBLJA	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	0,07	0,08	0,09
	Slagalice - Zaklada za razvoj lokalne zajednice	0,46	0,32	0,4
	Zaklada Adris	0,00	0,00	0,00
KOEFIKIJENT ZADUŽENOSTI	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	0,01	0,01	0,01
	Slagalice - Zaklada za razvoj lokalne zajednice	0,73	0,67	0,43
	Zaklada Adris	0,00	0,00	0,42

Izvor: izračun autorice prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjescje.aspx?id=6783> [18.09.2018.]

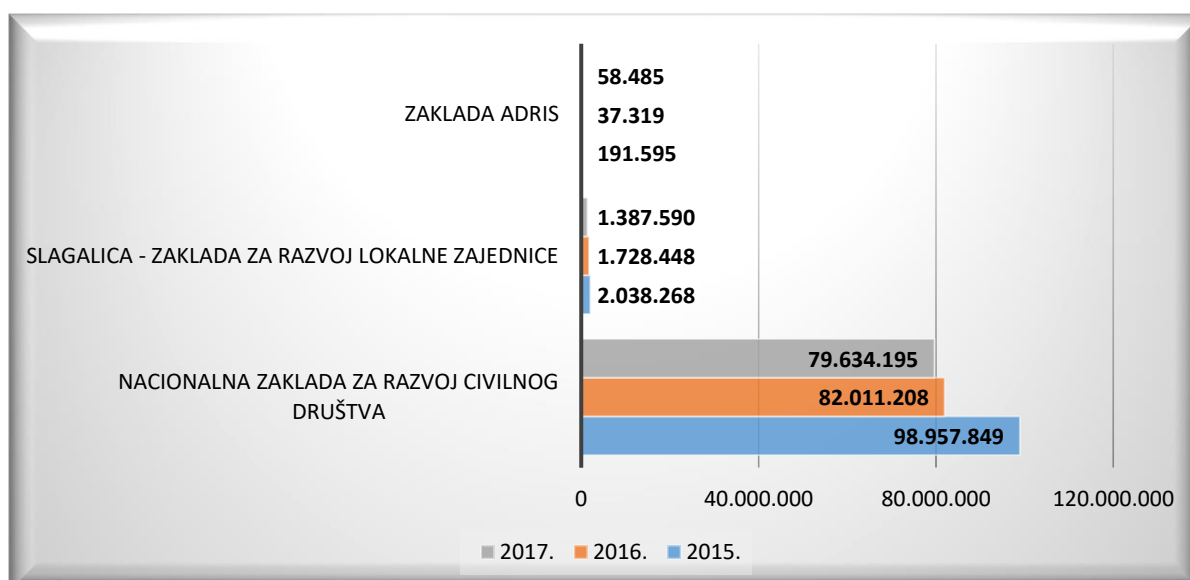
Usporednom analizom se može zaključiti da sve tri zaklade imaju stabilan izvor prihoda na koji se najviše oslanjaju. Kod Zaklade Adris i Zaklade Slagalice je to prihod od donacija koji pokazuje da navedene dvije zaklade u potpunosti ovise o prihodu od donacija.

Pokazatelj uštede ukazuje da niti jedna od promatrane tri zaklade ne povećava svoje vlastite izvore.

Pokazatelj troškova osoblja pokazuje da Naklada za razvoj civilnog društva ima manji trošak osoblja od Zaklade Slagalice, međutim obje zaklade smanjuju troškove osoblja. Zaklada Adris nema zaposlenog osoblja.

Koeficijent zaduženosti analiziranih zaklada pokazuje da u prosječnoj ukupnoj imovini nema većeg udjela prosječnih ukupnih obveza, te su one na zadovoljavajućoj razini (<1) te da u zakladama nema problema sa likvidnošću.

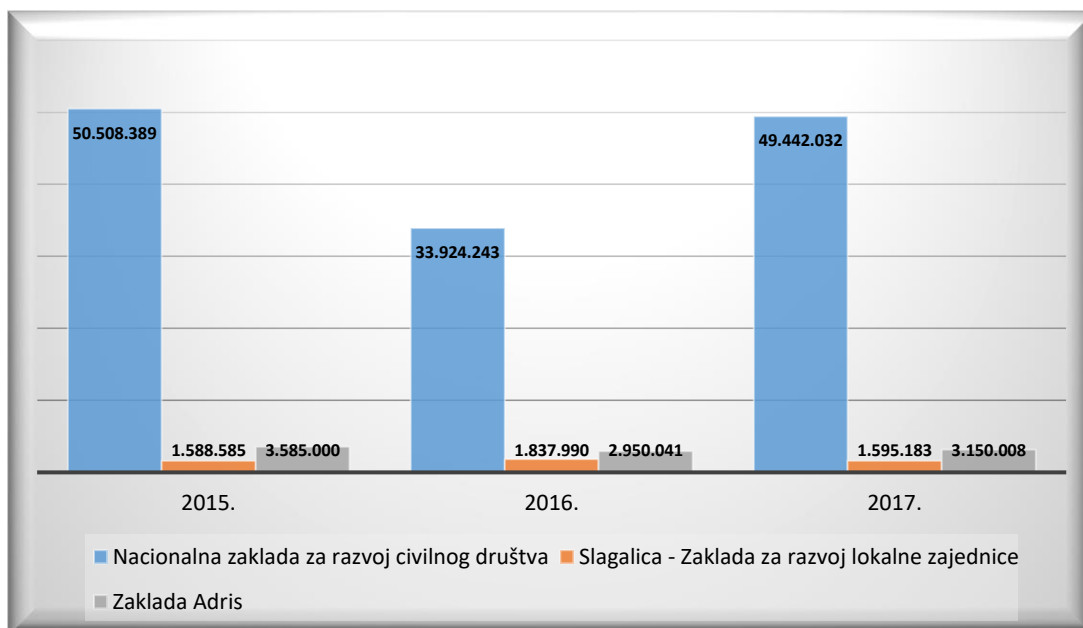
Iako se imovina Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva smanjila u 2017. godini u odnosu na 2015. godinu, ukoliko se uspoređi imovina sve tri promatrane zaklade, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ima najveću vrijednost imovine, a što je prikazano grafikonom 1.

Grafikon 1.: Imovina analiziranih zaklada (u kn)

Izvor: izrada autorice

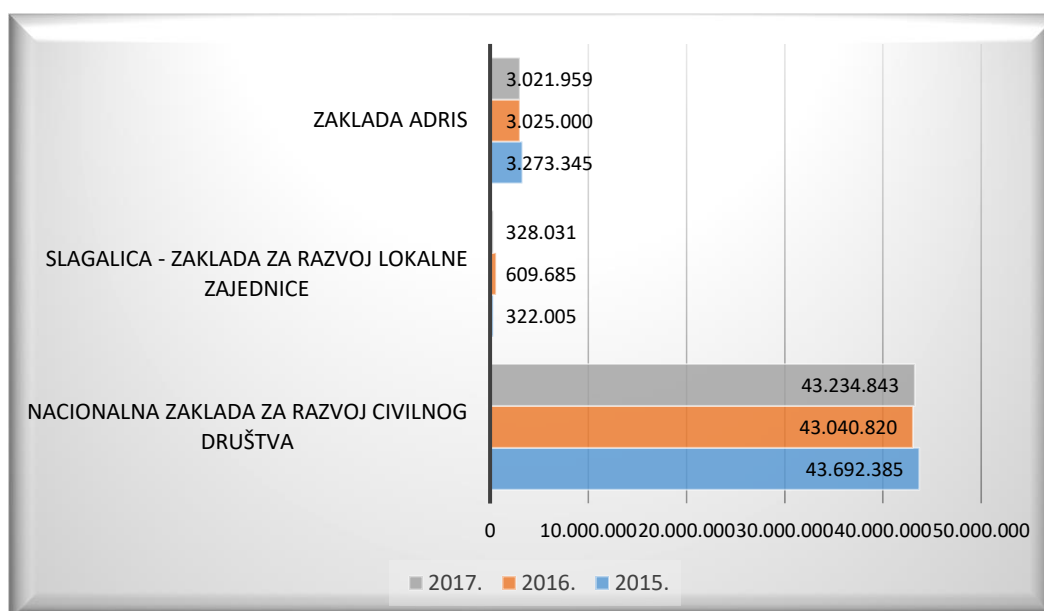
Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ima najveće prihode između promatranih zaklada i iako su u 2016. godini bili smanjeni u odnosu na 2015. godinu, u 2017. godini su gotovo dostigli vrijednost 2015. godine. Prihodi zaklada u promatranim godinama prikazani su u grafikonu 2.

Grafikon 2.: Prihodi analiziranih zaklada (u kn)

Izvor: izrada autora

Sukladno veličini prihoda, koji su najveći u Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva godišnje odobri najveću vrijednost donacija, a što je prikazano u grafikonu 3.

Grafikon 3.: Donacije zaklada (u kn)

Izvor: izrada autorice

6. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja bilo da se radi o poduzeću, neprofitnoj organizaciji, ustanovi ili sl., a poduzeća, neprofitne organizacije, ustanove i sl. dužne su sastavljati financijske izvještaje.

Predmet i analiza u ovom radu su bile zaklade i specifičnosti financijskog izvještavanja i analize financijskih izvještaja zaklada. Zaklada je imovina namijenjena da sama, odnosno prihodima što ih stječe, trajno služi ostvarivanju neke općekorisne ili dobrotvorne svrhe. U Republici Hrvatskoj je Zakonom o zakladama i fundacijama uređeno osnivanje, ustrojstvo, djelatnost i prestanak zaklada i fundacija, registracija i prestanak predstavništava stranih zaklada, odnosno fundacija te nadzor nad njihovim radom. Zakladu u Republici Hrvatskoj može osnovati domaća ili strana fizička ili pravna osoba, a ista može započeti svoju djelatnost tek nakon što Ministarstvo odobri njezin statut.

Zaklade u Republici Hrvatskoj su obveznici primjene Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Navedenim zakonom uređen je okvir financijskog poslovanja i elementi računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija, i to načela sustava financijskog poslovanja, izrada i izvršavanje financijskih planova, izvještavanje o potrošnji proračunskih sredstava, računovodstvena načela i poslovi, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave, popis imovine i obveza, načela iskazivanja imovine, obveza i vlastitih izvora, te priznavanja prihoda, rashoda, primitaka i izdataka, financijsko izvještavanje, revizija godišnjih financijskih izvještaja, javna objava godišnjih financijskih izvještaja, nadzor nad financijskim poslovanjem i računovodstvom i druga područja koja se odnose na financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

Neprofitna organizacija sastavlja i podnosi financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njezinih organizacijskih dijelova. Financijski izvještaji neprofitne organizacije, u ovom slučaju zaklade, koja vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, jesu izvještaj o stanju i strukturi te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda.

Odabrane zaklade čiji financijski izvještaji su analizirani u ovom radu su Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Slagalica – Zaklada za razvoj lokalne zajednice i Zaklada Adris. Iz analize njihovih financijskih izvještaja, za razdoblje 2015.-2017. godine, može se zaključiti da sve tri zaklade imaju stabilan izvor prihoda na koji se najviše oslanjaju. Kod Zaklade Adris i Zaklade Slagalica je to prihod od donacija koji pokazuje da navedene dvije zaklade u potpunosti ovise o prihodu od donacija. Pokazatelj uštede ukazuje da niti jedna od promatrane tri zaklade ne povećava svoje vlastite izvore. Pokazatelj troškova osoblja pokazuje da Naklada za razvoj civilnog društva ima manji trošak osoblja od Zaklade Slagalica, međutim obje zaklade smanjuju troškove osoblja. Zaklada Adris nema zaposlenog osoblja. Najveću imovinu ima Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, kao i prihode i godišnje odobri najveću vrijednost donacija.

Za dublje razumijevanje i tumačenje financijskih izvještaja zaklada u Hrvatskoj poželjno je još detaljnije razviti sustav pokazatelja kojima će se još detaljnije moći analizirati poslovanje zaklada uvažavajući sve specifičnosti njihova djelovanja.

LITERATURA

1. Adris: Financijski izvještaj Zaklada Adris [Internet], dostupno na: <http://www.adris.hr/odnosi-s-javnoscu/zaklada-adris/o-zakladi/financijski-izvjestaji/zaklada-adris-financijski-izvjestaj-2017-godine/> [18.09.2018.]
2. Adris: O Zakladi [Internet], raspoloživo na: <http://www.adris.hr/odnosi-s-javnoscu/zaklada-adris/o-zakladi/> [18.09.2018.]
3. Belak V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF plus, Zagreb
4. Ministarstvo financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=2137> [16.09.2018.]
5. Ministarstvo financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=5971> [17.09.2018.]
6. Ministarstvo financija Republike Hrvatske: Bilanca [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Bilanca.aspx?id=6783> [18.09.2018.]
7. Ministarstvo financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=2137> [16.09.2018.]
8. Ministarstvo financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=5971> [17.09.2018.]
9. Ministarstvo financija Republike Hrvatske: Financijsko izvješće [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/FinancijskoIzvjesce.aspx?id=6783> [18.09.2018.]
10. Ministarstvo financija Republike Hrvatske: Podaci o organizaciji [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Detalji.aspx?id=2137> [04.09.2018.]
11. Ministarstvo financija Republike Hrvatske: Podaci o organizaciji [Internet], dostupno na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Detalji.aspx?id=6783> [18.09.2018.]
12. Ministarstvo financija: Financijsko izvještavanje [Internet], raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/hr/financijsko-izvjestavanje> [17.08.2018.]
13. Ministarstvo financija: Podaci o organizaciji [Internet], raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Detalji.aspx?id=5971> [17.09.2018.]
14. Ministarstvo financija: Uputa za izradu i predaju financijskih izvještaja neprofitnih organizacija za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. [Internet], raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Upute%20za%20neprofitne%20I-XII%202017.pdf> [17.08.2018.]

15. Ministarstvo uprave: Zakladna knjiga [Internet], raspoloživo na: <https://uprava.gov.hr/zakladna-knjiga/829> [14.08.2018.]
16. Ministarstvo uprave: Zakladna knjiga [Internet], raspoloživo na: <http://www.appluprava.hr/RegistarZaklada/faces/WEB-INF/pages/searchForm.jsp> [04.09.2018.]
17. Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva: Godišnji izvještaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva [Internet], raspoloživo na: <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/uploads/files/sectionModuleFile/2018/06/26/n4bDlimVUDAV5XKhMJqPV013NfnpaG3H.pdf> [15.09.2018.]
18. Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva: Strateški plan djelovanja za razdoblje od 2017. do 2021. godine [Internet], raspoloživo na: <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/uploads/files/sectionModuleFile/2017/09/22/Oxb4tD1fhSa0O15XaYshCcBDyHFKZCax.pdf> [15.09.2018.]
19. Narodne novine (2014.): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121/14
20. Narodne novine (1995): Zakon o zakladama i fundacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 36/95
21. Perica, I., Ramljak, B. (2016): Računovodstveni sustav u funkciji kvalitetnijeg upravljanja neprofitnim sektorom, Second International Scientific-Business Conference Leadership & Management: Integrated Politics of Research and Inonovations Limen 2016, Beograd, str. 191-197.
22. Rogošić, A., Perica, I. (2017.): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. savjetovanje „Računovodstvo, revizija i porezi u praksi“, Brela, str. 123-136.
23. Roje, G., Vašiček, D. (2012): Financijsko izvještavanje i financijsko upravljanje neprofitnim organizacijama – osvrt na djelatnost sporta, Riznica 10/2012, Zagreb, str. 18-24.
24. Slagalica – Zaklada za razvoj lokalne zajednice: Misija i vizija djelovanja [Internet], raspoloživo na: <https://www.zaklada-slagalica.hr/hr/zaklada/> [17.09.2018.]
25. Zaklada Slagalica: Godišnji izvještaj o radu [Internet], raspoloživo na: https://www.zaklada-slagalica.hr/upload/docs/Godisnji%20izvjestaj_2017_hrv_web.pdf [17.09.2018.]

POPIS GRAFIKONA, SLIKA I TABLICA

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.: Imovina analiziranih zaklada (u kn)	54
Grafikon 2.: Prihodi analiziranih zaklada (u kn)	55
Grafikon 3.: Donacije zaklada (u kn)	55

POPIS SLIKA

Slika 1.: Primjer Zahtjeva za osnivanje zaklade	5
Slika 2.: Primjer Odluke o osnivanju zaklade	8
Slika 3.: Obrazac bilance za zaklade	26
Slika 4.: Obrazac izvještaja o prihodima i rashodima za zaklade	28
Slika 5.: Obrazac izvještaja o primicima i izdacima zaklade	29

POPIS TABLICA

Tablica 1.: Pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz Izvještaja o prihodima i rashodima	20
Tablica 2.: Pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz Bilance	22
Tablica 3.: Pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz Izvještaja o prihodima i rashodima i Bilance	23
Tablica 4.: Pokazatelji analize neprofitnih organizacija iz internih izvještaja	24
Tablica 5.: Horizontalna analiza skraćene Bilance za razdoblje 2015.-2017. godine	34
Tablica 6.: Horizontalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine	35
Tablica 7.: Vertikalna analiza skraćene Bilance u razdoblju 2015.-2017.	37
Tablica 8.: Vertikalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine	38
Tablica 9.: Analiza putem financijskih pokazatelja	39
Tablica 10.: Horizontalna analiza skraćene Bilance za razdoblje 2015.-2017. godine	41

Tablica 11.: Horizontalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine.....	42
Tablica 12.: Vertikalna analiza skraćene Bilance u razdoblju 2015.-2017.....	43
Tablica 13.: Vertikalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine.....	44
Tablica 14.: Analiza putem financijskih pokazatelja	46
Tablica 15.: Horizontalna analiza skraćene Bilance za razdoblje 2015.-2017. godine.....	48
Tablica 16.: Horizontalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine.....	49
Tablica 17.: Vertikalna analiza skraćene Bilance u razdoblju 2015.-2017.....	50
Tablica 18.: Vertikalna analiza skraćenog Izvještaja o prihodima i rashodima za razdoblje 2015.-2017. godine.....	51
Tablica 19.: Analiza putem financijskih pokazatelja	52
Tablica 20.: Usporedna analiza financijskih pokazatelja	53

SAŽETAK

Problem istraživanja ovog završnog rada su specifičnosti financijskog izvještavanja zaklada i analiza podataka iz financijskih izvještaja. Cilj rada je prikazati specifičnosti financijskog izvještavanja u neprofitnom sektoru, te na temelju analize financijskih izvještaja produbiti razumijevanje i tumačenje financijskih izvještaja zaklada u Hrvatskoj. Provedenom analizom financijskih izvještaja, za razdoblje 2015.-2017. godine, za odabrane zaklade u Hrvatskoj može se zaključiti da zaklade imaju svoje specifične financijske izvještaje što se uvelike odražava i njihovu analizu. Analiza financijskih izvještaja promatranih zaklada pokazala je da sve tri zaklade imaju stabilan izvor prihoda na koji se najviše oslanjaju i to je uglavnom prihod od donacija što ukazuje na činjenicu da navedene zaklade u potpunosti ovise o donacijama. Isto tako analiza je pokazala da niti jedna od promatrane tri zaklade ne povećava svoje vlastite izvore. Vrijednost pokazatelja troškova osoblja varira ovisno o tome je li se zaklada oslanja više na rad radnika ili volontera. Za dublje razumijevanje i tumačenje financijskih izvještaja zaklada u Hrvatskoj poželjno je još detaljnije razviti sustav pokazatelja kojima će se još detaljnije moći analizirati poslovanje zaklada.

Ključne riječi: zaklada, financijsko izvještavanje, financijska analiza

SUMMARY

The research problem of this final work is the specifics of the financial reporting of the foundation and the analysis of the data from the financial statements. The aim of the paper is to present the specifics of financial reporting in the non-profit sector and to enhance the understanding and interpretation of the financial statements of the foundation in Croatia based on the analysis of the financial statements. Based on the analysis of the financial statements for the period 2015. – 2017. for selected foundations in Croatia, it can be concluded that the foundations have their own specific financial statements, which are largely reflected in their analysis. The analysis of the financial statements of the observed foundations has shown that all three foundations have a stable source of income most relying on donations, and this is their mainly revenue, which points to the fact that the aforementioned foundations depend entirely on donations. Likewise, the analysis has shown that none of the three fundamentals observed increases their own resources. The value of staff costs varies depending on whether the foundation relies more on the work of a worker or a volunteer. For a deeper understanding and interpretation of the financial statements of the foundation in Croatia, it is desirable further development of a system of indicators that will enable more detailed analyse of the business operations of the foundation.

Key words: foundation, financial reporting, financial analysis